

Servicecentrum
Drechtsteden

Aanbestedingsbeleid

van de

Drechtsteden

en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

Alblasserdam

Dordrecht

Hendrik-Ido-Ambacht

Papendrecht

Regio Zuid-Holland Zuid

Sliedrecht

Zwijndrecht

Aanbestedingsbeleid

van de

Drechtsteden

en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden:

Alblasserdam

Dordrecht

Hendrik-Ido-Ambacht

Papendrecht

Regio Zuid-Holland Zuid

Sliedrecht

Zwijndrecht

Inleiding

Aanbesteden, wat is dat?

Aanbesteden is een inkoopproces volgens vastgestelde regels, waarbij een overheidsorganisatie (zoals de Drechtsteden, een gemeente of de regio Zuid-Holland Zuid) één of meerdere bedrijven vraagt een offerte in te dienen voor de uitvoering van een opdracht. Deze opdracht kan het uitvoeren van werken betreffen (bijvoorbeeld het aanleggen van een weg), het leveren van goederen (zoals kantoorartikelen of hardware) of het verrichten van diensten (bijvoorbeeld inhuren van personeel of het laten uitvoeren van onderzoeken).

Het aanbestedingsproces

Zeker bij grotere opdrachten zal het aanbestedingsproces projectmatig worden vormgegeven. Fasegewijs zijn de specifieke aspecten in een dergelijk traject als volgt te onderscheiden:

- Specificatie van de behoefte (offerte aanvraag)
- Leverancierselectie (aanbesteding en offerte beoordeling)
- Contracteren
- Realisatie en Acceptatie
- Evaluatie

Het aanbestedingsbeleid

Het aanbestedingsbeleid van de (deelnemende partijen aan de gemeenschappelijke regeling) Drechtsteden is vastgelegd in onderhavige nota "Aanbestedingsbeleid van de Drechtsteden en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden". Deze nota heeft betrekking op opdrachten voor zowel werken als leveringen als diensten. Deze nota geeft de algemeen geldende kaders aan, waarbij de volgende uitgangspunten en randvoorwaarden dienen te worden gehanteerd:

1. De vigerende EG- en nationale regelgeving;
2. Integriteit, openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid;
3. Het bedingen van een redelijkerwijs laagst mogelijke prijs bij een omschreven kwaliteitsniveau.

Zowel het aanbesteden van producten en diensten als het aanbesteden van werken dient op eenzelfde professionele wijze te worden uitgevoerd om een zo goed mogelijk product voor de meest voordelige prijs te verwerven (doelmatig) in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Van het onderhavige beleidsdocument dient het uitvoeringstraject te worden onderscheiden. Uitvoeringshandelingen, zoals de werkwijze van de service-eenheid Inkoop of de inhoud van een bestek, blijven buiten beschouwing. Over dergelijke uitvoeringshandelingen zal in sommige gevallen hoogstens een verwijzing worden opgenomen.

Bedoeling is een beleid te realiseren, waaraan alle partijen zich conformeren. Daarbij is - ten behoeve van die uniformiteit - onvermijdelijk ook enkele processen in het beleid neer te leggen. Een voorbeeld hiervan is het afleggen van verantwoording over de gevolgde aanbestedingsprocedures.

Service-eenheid Inkoop

Eventuele vragen over het aanbestedingsbeleid kunnen gesteld worden aan de service-eenheid Inkoop. Deze afdeling voert advies- en begeleidende taken uit in het inkoop- en

aanbestedingsproces. Dit kan voor alle typen aanbestedingsprocedures (onderhands, openbaar en Europees) en voor alle typen aanbestedingen (leveringen, diensten en werken). De service-eenheid Inkoop adviseert tevens over de diverse overige aspecten die met inkopen en aanbesteden te maken hebben, zoals marktconsultatie, contractbeheer, een financiële analyse of trainingen over aanbestedingsregels.

Leeswijzer

Hieronder wordt het aanbestedingsbeleid eerst in 23 punten op hoofdlijnen geformuleerd. Vervolgens worden deze punten stuk voor stuk toegelicht en nader uitgewerkt.

In dit beleidsstuk wordt vaak gesproken over 'de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden'. Hiermee wordt bedoeld op de Drechtsteden en de organisaties die onderdeel uitmaken van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Deze organisaties zijn: 6 gemeenten (Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht) en daarnaast het openbaar lichaam regio Zuid-Holland Zuid van de Gemeenschappelijke Regeling Zuid-Holland Zuid.

<u>Inhoudsopgave</u>	blz.
1. Voor het aanbesteden van werken, leveringen of diensten worden door gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden de geldende regels nageleefd.	7
2. De aanbestedende dienst is altijd 'de gemeente', 'het openbaar lichaam regio Zuid-Holland Zuid' of 'het openbaar lichaam Drechtsteden'.	8
3. Bij opdrachten boven de Europese drempelbedragen is Europees aanbesteden verplicht.	9
4. Bij opdrachten onder de Europese drempelbedragen besteden gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden aan volgens de procedure die behoort bij de in het beleid vastgestelde drempelwaarde.	9
5. Wanneer aanbesteden volgens het beleid niet meer doelmatig is, kan gemotiveerd van het beleid worden afgeweken.	10
6. Voorstellen tot afwijking van de te volgen procedure moeten altijd zijn voorzien van een advies van de service-eenheid Inkoop en ter beslissing worden voorgelegd aan degene die op grond van een mandaatbesluit bevoegd is te beslissen over het afwijken van een aanbestedingsprocedure.	11
7. In de planning van projecten horen de aanbestedingsprocedures en de daarbij behorende termijnen te worden opgenomen.	12
8. Opdrachten mogen niet worden gesplitst in kleinere opdrachten met het doel om aanbestedingsregels te ontduiken.	12
9. Gelijksortige opdrachten worden zoveel mogelijk gebundeld.	13
10. Bij opdrachtverlening wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van raamovereenkomsten.	14
11. Bij aanbesteding van opdrachten voor de uitvoering van werken wordt gebruik gemaakt van het ARW 2005 of eventuele actuelere reglementen.	15
12. Op de opdrachten tot het leveren van producten en het verrichten van diensten, en overeenkomsten die hieruit voortvloeien, worden de Algemene Inkoopvoorwaarden van de Drechtsteden en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden van toepassing verklaard.	16
13. Bij meervoudig onderhandse aanbestedingen worden waar mogelijk één of meerdere regionale bedrijven in de gelegenheid gesteld om aan de aanbesteding mee te doen.	17
14. Bij alle aanbestedingsprocedures worden objectieve en niet-discriminerende selectiecriteria gebruikt.	18
15. Gunning van een opdracht vindt plaats op basis van een objectief gunningscriterium.	19
16. Bij opdrachten tot het uitvoeren van werken of het verlenen van diensten is de regeling 'Social Return on Investment' van toepassing.	19
17. Contracten die niet conform de aanbestedingsregels zijn gesloten, worden waar mogelijk beëindigd.	20
18. Bij het inkopen van producten en diensten moet er zoveel mogelijk sprake zijn van 'duurzaam inkopen'.	21
19. Voorgenomen aanbestedingsopdrachten waarvoor conform beleid meer dan één offerte moet worden aangevraagd, moeten per opdracht en per	

	aanbestedende dienst worden gemeld bij de service-eenheid Inkoop.	22
20.	Een voornemen tot innovatief aanbesteden, het gebruik van innovatieve samenwerkingsverbanden of het gebruik van innovatieve contractsvormen, wordt vóór het leggen van de contacten met de marktpartij gemeld bij de service-eenheid Inkoop, om te bezien of de daaruit voortvloeiende samenwerkingsvorm (Europees) moet worden aanbesteed.	23
21.	Van iedere aanbesteding wordt door het organisatieonderdeel dat de aanbesteding uitvoert een dossier aangelegd en bijgehouden.	24
22.	Zodra een contractbeheersysteem operationeel is, worden alle contracten die voortvloeien uit het aanbestedingsbeleid hierin vastgelegd.	24
23.	Over de uitvoering van het aanbestedingsbeleid vindt rapportage plaats via de reguliere P&C-cyclus.	25
Bijlage 1	Overzicht van de werkgroep- en klankbordgroepleden van het project 'Aanbestedingsbeleid GRD en haar deelnemers'.	27
Bijlage 2	Algemene Inkoopvoorwaarden van de GRD en haar deelnemers.	28
Bijlage 3	Modelbepaling Social Return on Investment.	38
Bijlage 4	Overzicht van stukken die zich in het aanbestedingsdossier dienen te bevinden.	40

1. Voor het aanbesteden van werken, leveringen of diensten worden door gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden de geldende regels nageleefd.

De overheid (waartoe gemeenten en openbare lichamen van gemeenschappelijke regelingen behoren) is een grote afnemer van goederen en diensten. Zij mag echter in de meeste gevallen niet een willekeurig bedrijf kiezen dat de goederen of diensten levert. Hetzelfde geldt voor het laten uitvoeren van een werk. Voor het kiezen van ondernemingen gelden speciale procedures die moeten worden nageleefd volgens het geldende aanbestedingsrecht. Boven een bepaald bedrag is de Nederlandse overheid verplicht om opdrachten Europees aan te besteden.

Het doel van Europees aanbesteden door de overheid is het openstellen van de markt voor alle bedrijven in de Europese Unie, ongeacht het land waar ze zijn gevestigd. Op deze manier streeft men na dat alle aanbieders een eerlijke kans krijgen. Een nationale overheid mag dus ondernemingen uit het eigen land niet bevoordelen bij het gunnen van opdrachten. Naast het creëren van een optimale marktwerking (het doel wat de EU voorstaat) is voor de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden vooral van belang om via deze manier van inkopen het beste product voor een marktconforme prijs te verkrijgen ('waar voor je geld'). In het kader van bestuurlijke integriteit zijn gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden voorts genoodzaakt om publieke middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten en hierover ook verantwoording af te leggen. Hierdoor ontstaat een professioneler inkoopproces, wat leidt tot besparingen en efficiëntie. Tot slot ziet ook de accountantscontrole op het correct naleven van de aanbestedingsregels. Bij het niet-naleven van de (Europese) regels kan de goedkeuring met betrekking tot rechtmatigheid worden onthouden.

Het aanbestedingsrecht is vastgelegd in Europese richtlijnen. Voor de Drechtsteden, de deelnemende gemeenten en de regio Zuid-Holland Zuid, is de Richtlijn Overheden (2004/18/EG van 31 maart 2004) van belang. Deze Europese richtlijn is naar nationaal recht omgezet in het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten, afgekort Bao.

In de Richtlijn, en dus ook in het Bao, is bepaald dat opdrachten voor werken, leveringen diensten boven een bepaalde waarde volgens de Europese aanbestedingsregels moeten worden aanbesteed. Deze drempelbedragen worden door de Europese Commissie elke twee jaar vastgesteld. Op het moment van vaststellen van dit beleid, bedragen deze drempelbedragen voor 2008 en 2009:

voor overheidsopdrachten voor werken:	€ 5.150.000,-
voor overheidsopdrachten voor leveringen:	€ 206.000,-
voor overheidsopdrachten voor diensten:	€ 206.000,-

Meer informatie over de te volgen procedures en de drempelbedragen is te vinden onder de punten 3 en 4.

Uit Europese en nationale rechtspraak is ondertussen gebleken dat ook als de drempelbedragen niet worden bereikt, toch aan de beginselen van het Europese verdrag en aan de beginselen van het aanbestedingsrecht moet worden voldaan, zoals het beginsel van gelijke behandeling, het verbod van discriminatie, en het transparantiebeginsel.

Het beginsel van gelijke behandeling houdt in dat de aanbestedende dienst de deelnemers bij een aanbestedingsprocedure niet mag bevoordelen of benadelen ten opzichte van elkaar of ten opzichte van derden.

Het beginsel van transparantie is erop gericht dat alle inschrijvers bij het formuleren van hun aanbieding gelijke kansen hebben. De relevante eisen en criteria moeten daarom voorafgaand aan de inschrijving aan de deelnemers bekendgemaakt worden.

Deze beginselen moeten dus altijd worden nageleefd; niet alleen wanneer de opdracht nog onder het drempelbedrag uitkomt, maar ook wanneer opdrachten (deels) zijn uitgezonderd van de aanbestedingsregels, zoals bijvoorbeeld concessieovereenkomsten voor diensten (zoals het exploiteren van een tunnel), waarop het Bao niet van toepassing is of de zogenaamde 2B-diensten (een verwijzing naar bijlage 2, onderdeel B van het Bao, waarin diensten staan vermeld die betrekking hebben op bijvoorbeeld vervoer over water, onderwijs, en sport en recreatie), waarbij slechts een klein deel van het Bao van toepassing is.

Voor alle overheidsopdrachten geldt dat er steeds 'een passende mate van openbaarheid' in acht moet worden genomen. Dat wil zeggen dat er steeds bekend moet worden gemaakt dat er aanbesteed zal gaan worden, zodat potentiële inschrijvers van die opdracht kennis kunnen nemen en ook kunnen meedingen.

Het aanbestedingsrecht is altijd in ontwikkeling. Het is daarom mogelijk dat uit de rechtspraak blijkt dat de Europese richtlijn (en daarmee het Bao) minder strikt kan worden uitgelegd dan wat er in het onderhavige beleid is opgenomen. Dit beleid is niet bedoeld om strenger te zijn dan het Bao. Is er in de rechtspraak een vaste lijn te ontdekken, dan mag worden uitgegaan van datgene dat in de rechtspraak is bepaald. Hetzelfde geldt voor nieuwe wetgeving. Bij strijd met het beleid, gaat nieuwe wetgeving voor.

2. De aanbestedende dienst is altijd 'de gemeente', 'het openbaar lichaam regio Zuid-Holland Zuid' of 'het openbaar lichaam Drechtsteden'.

In het Burgerlijk Wetboek is bepaald dat gemeenten en andere lichamen waaraan een deel van de overheidstaak is opgedragen, zoals het openbaar lichaam Drechtsteden (hierna ook te noemen: Drechtsteden), rechtspersoonlijkheid bezitten.

Organisatieonderdelen van gemeenten, van de regio Zuid-Holland Zuid of van de Drechtsteden, zoals diensten, sectoren, clusters, bureaus of afdelingen, zijn geen rechtspersoon en kunnen om die reden niet aan het rechtsverkeer deelnemen. De aanbestedende dienst is daarom altijd de rechtspersoon: de gemeente, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden.

Vooraf bij het sluiten van contracten wordt dit onderscheid duidelijk. In de aanhef van een overeenkomst moet staan dat de overeenkomst wordt aangegaan door de gemeente, de regio Zuid-Holland Zuid of het openbaar lichaam Drechtsteden. Daarbij kan dan wel worden opgenomen dat de gemeente of de Drechtsteden rechtsgeldig wordt vertegenwoordigd door persoon x van afdeling y.

Wie er precies bevoegd is om besluiten te mogen nemen tot het voeren van een aanbestedingsprocedure, het aangaan van overeenkomsten, of de ondertekening van

bepaalde documenten en dergelijke, zal per organisatie kunnen verschillen. Deze bevoegdheden zijn geregeld in mandaatbesluiten van de eigen organisatie.

Ook uit een regeling omtrent de ambtelijke organisatie, zoals een Organisatieverordering, zal daarnaast kunnen blijken wie (eind)verantwoordelijk wordt gehouden voor het verloop van een aanbestedingsprocedure als geheel.

3. Bij opdrachten boven de Europese drempelbedragen is Europees aanbesteden verplicht.

De drempelbedragen waarboven Europees dient te worden aanbesteed worden elke twee jaar opnieuw vastgesteld door de Europese Commissie. De meest actuele stand van zaken met betrekking tot de drempelbedragen is te vinden op de website van het ministerie van Economische Zaken (www.minez.nl).

Op het moment van vaststellen van dit beleid bedragen deze drempelbedragen voor 2008 en 2009:

voor overheidsopdrachten voor werken:	€ 5.150.000,-
voor overheidsopdrachten voor leveringen:	€ 206.000,-
voor overheidsopdrachten voor diensten:	€ 206.000,-

Wil een aanbestedende dienst een opdracht geven die boven deze bedragen uitkomt, dan dient Europees te worden aanbesteed.

Er zijn enkele opdrachten (ten dele) uitgezonderd van de Europese procedure, ook al overschrijden deze opdrachten de drempelwaarde. Het gaat dan bijvoorbeeld om concessieovereenkomsten voor diensten, waarop het Bao niet van toepassing is of de zogenaamde 2B-diensten, waarop het Bao slechts gedeeltelijk van toepassing is (zie punt 1). Hoewel de Europese aanbestedingsregels in die gevallen niet, of slechts gedeeltelijk van toepassing zijn (zie artikel 20 en 21 Bao), blijft het onderhavige beleid toch van toepassing. Met het beleid wordt immers beoogd te voldoen aan de naleving van de beginselen van aanbestedingsrecht, die onder punt 1 al aan de orde kwamen (gelijke behandeling, non-discriminatie, transparantie). Er dient dus, ook in de uitzonderingsgevallen, altijd overeenkomstig dit beleid te worden gehandeld.

4. Bij opdrachten onder de Europese drempelbedragen besteden gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden aan volgens de procedure die behoort bij de in het beleid vastgestelde drempelwaarde.

Onder punt 1 en hierboven, bij punt 3, kwam al aan de orde dat altijd aan de beginselen van het aanbestedingsrecht en de beginselen van het Europese verdrag moet worden voldaan, ook al worden bij het vaststellen van de waarde van de opdracht de Europese drempelbedragen nog niet bereikt, of ook al zijn de opdrachten (deels) uitgezonderd van het Bao.

Dit betekent dat de aanbesteding van opdrachten altijd op non-discriminatoire wijze moet plaatsvinden, en dat hiervoor een transparante aanbestedingsprocedure moet worden gevolgd met een objectieve beoordeling. Vanzelfsprekend moet ook de doelmatigheid in het oog worden gehouden en moet de te volgen procedure in

verhouding staan tot de waarde van de opdracht en de aard van de opdracht (werk, levering of dienst).

Boven de Europese drempelbedragen wordt dus altijd Europees aanbesteed.

Voor opdrachten onder de Europese drempelbedragen wordt aanbesteed volgens de procedure die behoort bij onderstaande drempelwaarden.

Aanbestedingsvorm	Werken	Leveringen	Diensten	2B-Diensten
Europees (met of zonder voorselectie)	> het door de EC vastgestelde drempelbedrag	> het door de EC vastgestelde drempelbedrag	> het door de EC vastgestelde drempelbedrag	> het door de EC vastgestelde drempelbedrag (beperkt regime)
Openbaar (met of zonder voorselectie)	< het door de EC vastgestelde drempelbedrag	< het door de EC vastgestelde drempelbedrag	< het door de EC vastgestelde drempelbedrag	-
Meervoudig onderhands (minimaal 3 offertes)	< € 250.000	< € 125.000	< € 125.000	< € het door de EC vastgestelde drempelbedrag
Enkelvoudig onderhands (minimaal 1 offerte)	< € 50.000	< € 25.000	< € 25.000	< € 25.000

Met bovenstaande uitgangspunten wordt bijgedragen aan het doel dat met dit aanbestedingsbeleid wordt beoogd: doelmatig, integer, professioneel, verantwoord en rechtmatig aanbesteden.

In punt 3 werd al in het kort ingegaan op de Europese procedures. De nationale procedures verschillen van de Europese procedures met name in de termijnen die moeten worden nageleefd en de wijze van publiceren. Bij nationale procedures kan een aankondiging in de Staatscourant, een vakblad, op een (eigen) website en/of een aanbestedingswebsite (aanbestedingskalender of TenderNed) worden gepubliceerd.

<p>5. Wanneer aanbesteden volgens het beleid niet meer doelmatig is, kan gemotiveerd van het beleid worden afgeweken.</p>
--

Het kan zijn dat het aanbesteden volgens de in het schema onder punt 4 voorgeschreven aanbestedingsvorm niet doelmatig is ten opzichte van de voordelen van andere aanbestedingsprocedures. Dit zou bijvoorbeeld met de waarde van de opdracht te maken kunnen hebben, of met de aard van het werk, de levering of dienst. Het zou dan onredelijk zijn om toch aan het schema vast te houden.

Er kan in uitzonderingsgevallen gemotiveerd van de in punt 4 vastgestelde procedures worden afgeweken.

In ieder geval kan er worden afgeweken in de situaties zoals die zijn omschreven in artikel 31 van het Bao. Wanneer sprake is van de daar omschreven omstandigheden, kan er onderhands gegund worden. Het is immers niet de bedoeling met het onderhavige beleid strenger te zijn dan het Bao.

Wil men een beroep op artikel 31 Bao doen, dan zal de aanbestedende dienst moeten aantonen dat de uitzonderingssituatie van artikel 31 Bao zich exact voordoet. Kortom, de genoemde omstandigheden luisteren zeer nauw.

Daarnaast kunnen er mogelijk andere redenen zijn om af te wijken van het beleid. Van te voren is moeilijk, en zeker niet uitputtend, aan te geven wanneer sprake is van een goede reden. Een en ander is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Factoren die mee kunnen spelen zijn bijvoorbeeld de complexiteit van de opdracht, of maatschappelijke of culturele omgevingsfactoren.

Soms kan ook in gevallen van spoed worden afgeweken van de voorgeschreven aanbestedingsprocedure. Ook hier geldt dat de mogelijkheid tot afwijken per geval dient te worden beoordeeld. Zijn de spoedeisende omstandigheden niet te voorzien, zijn deze ook niet aan de aanbestedende dienst te verwijten, en zou het volgen van de voorgeschreven procedure schade opleveren, dan is afwijken van de regels eerder te rechtvaardigen dan wanneer een van de omstandigheden zich niet zou voordoen.

Tijdgebrek als gevolg van een slechte planning mag in het algemeen geen reden zijn om af te zien van openbaar aanbesteden; het bijtijds starten van de voorbereiding van de aanbesteding van een product dient uitgangspunt te zijn! Hiervoor blijft de aanbestedende dienst verantwoordelijk. Zie hierover meer bij punt 7.

Bij opdrachten die boven de Europese drempelbedragen uitkomen, is afwijken van de aanbestedingsprocedure in geen enkel geval toegestaan, behalve wanneer dit in overeenstemming met het Bao is.

6. Voorstellen tot afwijking van de te volgen procedure moeten altijd zijn voorzien van een advies van de service-eenheid Inkoop en ter beslissing worden voorgelegd aan degene die op grond van een mandaatbesluit bevoegd is te beslissen over het afwijken van een aanbestedingsprocedure.

Wanneer afwijken van de vastgestelde aanbestedingsprocedure wenselijk is, is het verplicht eerst een (schriftelijk) advies te vragen bij de service-eenheid Inkoop. De service-eenheid Inkoop toetst op de toepasbaarheid (werkbaarheid) van het beleid en op wet- en regelgeving. Indien nodig stemt de service-eenheid Inkoop af met het Juridisch Kenniscentrum van het Servicecentrum van de Drechtsteden. Vervolgens geeft de service-eenheid Inkoop aan of de opdracht voor afwijking van het beleid in aanmerking komt.

Vanzelfsprekend moet het advies worden aangevraagd voordat met de aanbestedingsprocedure wordt gestart, en waarbij rekening wordt gehouden met de planning van de aanbestedingsprocedure. Zie ook punt 7.

Vervolgens dient de beslissing te worden genomen of er zal worden afgeweken van het beleid. Het advies van de service-eenheid Inkoop is niet bindend. De doorslaggevende keuze wordt gemaakt door degene die op grond van een mandaatbesluit bevoegd is te

beslissen over het afwijken van een aanbestedingsprocedure voor zijn dienst, sector, cluster, bureau of afdeling. Deze persoon is dus verantwoordelijk voor de keuze. Bij het terzijde leggen van een advies moet hij zich derhalve bewust zijn van de risico's die de organisatie loopt. Het advies wordt in het aanbestedingsdossier opgenomen.

7. In de planning van projecten horen de aanbestedingsprocedures en de daarbij behorende termijnen te worden opgenomen.

Goed aanbesteden betekent op tijd beginnen. Al bij de vaststelling van de begroting voor het volgende jaar zal moeten worden gezien welke aanbestedingsprocedures gestart moeten worden om op tijd de aanbestedingen te voltooien.

Bij aanbesteden moet dus zowel met de voorbereidingstijd als met de periode voor uitvoering van de aanbestedingsprocedure en de contractering rekening worden gehouden. De periode voor uitvoering van de aanbestedingsprocedure hangt af van de aanbestedingsvorm die is gekozen, van de tijd die nodig is om de aanbiedingen te beoordelen, en van de tijd die nodig is om met de winnende partij een contract te sluiten.

Hoewel de planning van de te volgen aanbestedingsprocedure de verantwoording blijft van de aanbestedende dienst, kan advies hierover worden ingewonnen bij de service-eenheid Inkoop.

In het begin van de aanbestedingsprocedure dient een goed programma van eisen of bestek te worden opgesteld.

In het programma van eisen omschrijft de aanbestedende dienst haar behoefte door haar eisen en wensen vast te leggen. Bij deze eisen en wensen gaat het om een omschrijving van alle eisen die aan een werk, levering of dienst worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van het kwaliteitsniveau, de afmetingen of de gebruiksgeschiktheid.

Bij een (Europese of) openbare aanbestedingsprocedure (inclusief besteksfase) dient al gauw rekening te worden gehouden met een tijdsduur van vier tot vijf maanden, inclusief het opstellen van een programma van eisen/ bestek. Bij meervoudig onderhands aanbesteden is de totale duur van het proces van bestek opstellen tot en met de gunning enkele weken korter. Tijdgebrek is geen argument om onderhands aan te besteden (zie punt 5).

Ook het bestuur dient rekening te houden met de termijnen die voor een goede aanbestedingsprocedure nodig zijn. Politiek-bestuurlijke eisen waardoor opleveringstermijnen in het gedrang komen, moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. In ambtelijke adviezen inzake de planning van projecten hoort het belang van een goede aanbestedingsprocedure dan ook te worden opgenomen.

8. Opdrachten mogen niet worden gesplitst in kleinere opdrachten met het doel om aanbestedingsregels te ontduiken.

In de Europese richtlijn en in het Bao (artikel 9) is uitdrukkelijk opgenomen dat het voor het bepalen van de geraamde waarde van een opdracht voor werken, leveringen of

diensten niet is toegestaan om opdrachten te splitsen of om bijzondere regels te gebruiken voor de berekening van die waarde. Ook mag de aanbestedende dienst bij het maken van de keuze van de methode van berekening van de geraamde waarde van een overheidsopdracht niet de intentie hebben om de overheidsopdracht aan het Bao te onttrekken.

Allerlei 'trucs' als spreiding van een opdracht in de tijd of het 'opknippen' van opdrachten in kleinere onderdelen, teneinde per deelopdracht onder de drempelbedragen van de Europese richtlijnen te blijven, zijn dus expliciet verboden.

De berekening van de waarde van een opdracht wordt gebaseerd op het totale bedrag van de opdracht, exclusief omzetbelasting. Bij de berekening moet ook rekening worden gehouden met eventuele opties en eventuele verlengingen van het contract. Uitgangspunt is derhalve de geraamde waarde van de opdracht gedurende de maximale contractduur.

Uitgangspunt bij het bepalen van de waarde is de overheidsopdracht zoals deze is gedefinieerd door de aanbestedende dienst. De aanbestedende dienst moet zich dus laten leiden door de behoefte aan het betrokken werk of product of de betrokken dienst waarop de opdracht betrekking heeft, en dus niet door de wens om de overheidsopdracht niet te hoeven aanbesteden overeenkomstig het Bao.

In lid 1 tot en met 16 van artikel 9 van het Bao is opgenomen hoe de raming van de opdracht tot stand komt. Ook biedt dit artikel een mogelijkheid om de aanbesteding te gunnen in percelen. Op grond van artikel 9 Bao dient dan de totale waarde van die opgetelde percelen als grondslag voor de berekening van de geraamde waarde van de overheidsopdracht. Splitsing in percelen kan er dan toe leiden dat er meerdere contracten worden gesloten op basis van één aanbesteding. Voor elk perceel kan dan een aanbieding worden ingediend. Ook kleinere spelers op de markt kunnen dan meedingen. Zo kan soms doelmatiger worden aanbesteed.

9. Gelijksortige opdrachten worden zoveel mogelijk gebundeld.

Onder punt 2. werd al aangegeven dat de aanbestedende dienst 'de gemeente', 'de regio Zuid-Holland Zuid' of 'het openbaar lichaam' als geheel is. Een onderdeel van de organisatie is derhalve geen aanbestedende dienst. De kans is aanwezig dat verschillende organisatieonderdelen binnen gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden niet van elkaar weten dat zij een soortgelijke opdracht, wensen aan te besteden. Zo zouden beide organisatieonderdelen bijvoorbeeld behoefte kunnen hebben aan uitzendkrachten of aan kantoorartikelen en nieuw meubilair. Ook dit - onbewust - knippen van opdrachten dient te worden vermeden.

Hoewel het bundelen van opdrachten slechts binnen gemeenten, binnen de regio Zuid-Holland Zuid of binnen de Drechtsteden verplicht is (en derhalve niet tussen de gemeenten onderling), is bundeling met het doel waarvoor het Servicecentrum (SCD) van de Drechtsteden is opgericht, zeker wenselijk.

Gelijksortige leveringen en diensten moeten dus in ieder geval organisatiebreed of kunnen (wanneer dit doelmatig is) zelfs regiobreed bij elkaar genomen worden, om vervolgens aan de hand van het totaal te bepalen welke procedure gevolgd moet

worden. De rol van de service-eenheid Inkoop is erop gericht deze opdrachten in kaart te brengen en waar mogelijk samen te brengen.

Om onbewust knippen te voorkomen kunnen bepaalde inkooppakketten via een centrale afdeling verlopen. De inhuur van personeel kan bijvoorbeeld lopen via P&O; de inkoop van alle kantoorartikelen en meubilair via een facilitaire dienst. Opdrachten in het algemeen, die niet via specifieke inkooppakketten verlopen, kunnen via de service-eenheid Inkoop worden gebundeld, omdat deze eenheid - wanneer de opdrachten daar gemeld worden - goed zicht heeft op de opdrachten die lopen binnen de organisatie.

Om te kijken of koppeling tussen soortgelijke opdrachten mogelijk is, dienen zo spoedig mogelijk na vaststelling van de begroting alle bestedingsplannen binnen een gemeente, de regio Zuid-Holland Zuid of Drechtsteden die betrekking hebben op werken, leveringen en diensten voor dat komende jaar te worden voorgelegd aan de service-eenheid Inkoop. Ook van tussentijdse opdrachten wil de service-eenheid Inkoop op de hoogte zijn.

Er zal jaarlijks overleg plaatsvinden tussen de service-eenheid Inkoop en de organisatieonderdelen van de Drechtsteden, de Regio Zuid-Holland Zuid en gemeenten om af te stemmen welke aanbestedingen plaatsvinden en of bundeling van opdrachten mogelijk en wenselijk is.

In punt 19 wordt dieper ingegaan op het melden aan de service-eenheid Inkoop van opdrachten voor werken, leveringen en diensten binnen gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden.

10. Bij opdrachtverlening wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van raamovereenkomsten.

Vanuit de gedachte van het verstandig omgaan met gemeenschapsgelden, is het zinvol om gelijksoortige, regelmatig terugkerende opdrachten in een raamovereenkomst onder te brengen. Gebundelde opdrachten, zoals bij punt 9 aan de orde kwam, lenen zich bij uitstek om in een raamovereenkomst vast te leggen.

Een raamovereenkomst is een overeenkomst tussen een of meer aanbestedende diensten en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake te gunnen overheidsopdrachten vast te leggen, bijvoorbeeld over de prijs, de hoeveelheid, de te leveren kwaliteit en de leveringstermijnen. Raamovereenkomsten kunnen bij leveringen en diensten worden toegepast, maar zijn ook bij werken denkbaar (bijvoorbeeld bij klein onderhoud).

Al bij het bepalen van de aanbestedingsstrategie zal overdacht moeten worden of een raamovereenkomst uitkomst biedt. Is de keuze hiervoor eenmaal gemaakt, dan dient in alle aanbestedingsstukken kenbaar te worden gemaakt dat bij de contractsvorm wordt gekozen voor het sluiten van een raamovereenkomst.

Raamovereenkomsten kunnen zowel overeenkomsten met als zonder afnameverplichting betreffen.

Nadat een raamovereenkomst is gesloten, kunnen individuele opdrachten geplaatst worden onder toepassing van de voorwaarden zoals die zijn vastgelegd in de raamovereenkomst. Wanneer met meerdere partijen raamovereenkomsten zijn gesloten

maar de voorwaarden niet uitputtend en bindend zijn bepaald, dan kan de plaatsing van de opdracht door middel van een 'minicompetitie' plaatsvinden. Hierbij dienen vanzelfsprekend weer de beginselen van gelijke behandeling en transparantie in acht te worden genomen.

Een raamovereenkomst kan overheidsopdrachten betreffen die ieder afzonderlijk onder de drempelbedragen vallen maar die gezien de waarde van de totale afname van de overeenkomstige opdrachten over een bepaalde periode in ieder geval Europees aanbesteed moeten worden. Ook kan een raamovereenkomst afzonderlijke overheidsopdrachten boven de drempelbedragen betreffen die ieder afzonderlijk zouden moeten worden aanbesteed, maar waarbij de aanbestedende dienst er voor kiest deze door middel van een raamovereenkomst te gunnen, omdat hij dan met één aanbestedingsprocedure voor een raamovereenkomst kan volstaan.

Is de raamovereenkomst aanbesteed volgens het Bao, dan hoeven de afzonderlijke overheidsopdrachten, ook wanneer zij de betrokken drempelbedragen overschrijden, niet meer te worden aanbesteed.

De looptijd van een raamovereenkomst mag niet langer zijn dan vier jaar, tenzij er sprake is van een (goed gemotiveerd) uitzonderingsgeval.

11. Bij aanbesteding van opdrachten voor de uitvoering van werken wordt gebruik gemaakt van het ARW 2005 of eventuele actuelere reglementen.

Naast de wet- en regelgeving waarin de Europese aanbestedingsrichtlijn is omgezet, zijn ook aanbestedingsreglementen een belangrijk onderdeel van het aanbestedingsrecht. Een aanbestedingsreglement is een stappenplan waardoor het aanbesteden routinematiger en dus makkelijker wordt. Ook kunnen er aanvullende voorschriften worden gegeven (bijvoorbeeld het werken met een inschrijfbiljet).

Het gebruik van aanbestedingsreglementen heeft als voordeel dat de rechten en plichten van de deelnemers aan een aanbestedingsprocedure tijdens de uitvoering van de procedure duidelijk zijn vastgelegd. Dit draagt bij aan de rechtszekerheid.

Voorbeelden van reglementen zijn het Uniform Aanbestedingsreglement (UAR) 1986 en UAR 2001 bij nationale aanbestedingen van opdrachten voor de uitvoering van werken, en de UAR-EG 1991 bij Europese aanbestedingen van opdrachten voor de uitvoering van werken. Bij sommige opdrachten tot onderhoud van werken worden deze reglementen nog wel eens gehanteerd, alhoewel deze niet geheel meer voldoen aan de regelgeving (zoals het Bao) en voorts niet 'jurisprudentie-proof' zijn.

Een meer recent reglement is het Aanbestedingsreglement Werken (ARW) 2005. Het ARW 2005 is gebaseerd op de Europese Richtlijn (en dus op het Bao). Bovendien wordt in het ARW 2005 meer rekening gehouden met de belangen van de opdrachtgever (de aanbestedende dienst), dan bij de UAR het geval is.

Het gebruik van het ARW 2005 wordt bij Europese en nationale openbare aanbesteding van opdrachten tot het uitvoeren van werken daarom verplicht gesteld. Bij meervoudig en enkelvoudig onderhandse aanbestedingsprocedures is toepassing van het ARW 2005 wenselijk.

In uitzonderingsgevallen kan gemotiveerd worden afgeweken van de verplichting om het ARW 2005 toe te passen. Het moet dan vast komen te staan dat de toepassing van een ander reglement, of geen reglement, meer voordelen oplevert dan toepassing van het ARW 2005. De bevoegdheid om af te wijken van het toepassen van het ARW 2005 bij werken ligt bij de functionaris, die hiertoe op grond van een mandaatbesluit bevoegd is te beslissen. Geadviseerd wordt bij een voornemen tot afwijking van het ARW 2005 de service-eenheid Inkoop voor advies in te schakelen en mede hierop de beslissing te baseren.

Degene die (in mandaat) de doorslaggevende beslissing neemt, blijft verantwoordelijk. Bij het terzijde leggen van een advies van de service-eenheid Inkoop moet hij zich bewust zijn van de risico's die de organisatie loopt.

Voorts kan de aanbestedende dienst ervoor kiezen om één of meer bepalingen van het ARW 2005 niet toe te passen. Deze afwijking dient dan uitdrukkelijk in het bestek te zijn opgenomen, want de bedoeling van de aanbestedende dienst dient voor geen enkel misverstand vatbaar te zijn met het oog op de transparantie en de duidelijkheid van de aanbesteding. Aangezien hiermee ook wordt afgeweken van de verplichting om het ARW 2005 als geheel van toepassing te verklaren, wordt ook hiervoor geadviseerd contact op te nemen met de service-eenheid Inkoop.

Tot slot bestaan er vooralsnog geen uniforme reglementen voor opdrachten voor de levering van producten of diensten.

12. Op de opdrachten tot het leveren van producten en het verrichten van diensten, en overeenkomsten die hieruit voortvloeien, worden de Algemene Inkoopvoorwaarden van de Drechtsteden en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden van toepassing verklaard.

Bij aanbestedingsprocedures voor opdrachten tot levering van producten of diensten kan de aanbestedende dienst steeds opnieuw om de tafel gaan zitten om per opdracht onderlinge afspraken te maken over bijvoorbeeld betalingsvoorwaarden of garantiebepalingen, maar het werkt efficiënter om de terugkerende bepalingen in een algemeen document neer te leggen en dat voortaan van toepassing te verklaren. Op deze wijze kunnen eventuele latere onderhandelingen worden beperkt tot de kern van de zaak, namelijk tot de prestatie (wat, wanneer en hoe) en de prijs die hier tegenover staat. Slechts hierover hoeft dan een en ander nader te worden vastgelegd tussen partijen.

Uit oogpunt van doelmatigheid is het gewenst dat door de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden gelijklopende Algemene Inkoopvoorwaarden worden gehanteerd. Aan de colleges, het dagelijks bestuur van de Regio Zuid-Holland Zuid en het Drechtstedenbestuur is daarom één pakket Algemene Inkoopvoorwaarden ter vaststelling voorgelegd. Voor de Algemene Inkoopvoorwaarden wordt verwezen naar bijlage 2.

Het belangrijkste om met betrekking tot de Algemene Inkoopvoorwaarden te onthouden, is:

- het van toepassing verklaren van de Algemene Inkoopvoorwaarden;
- Het uitdrukkelijk (!) van de hand wijzen van andere voorwaarden die de wederpartij wil gebruiken;

- het toezenden van de Algemene Inkoopvoorwaarden.

Voor gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden bestaat eventueel de mogelijkheid om van bepaalde artikelen van de Algemene Inkoopvoorwaarden af te wijken. Hiermee dient terughoudend te worden omgegaan, met name wanneer het de aansprakelijkheidsbepaling betreft. Geadviseerd wordt de service-eenheid Inkoop te raadplegen bij een voornemen om op bepaalde punten van de Algemene Inkoopvoorwaarden af te wijken. De service-eenheid Inkoop schakelt, indien nodig, het Juridisch Kenniscentrum in.

Bij aanbestedingen van opdrachten voor de uitvoering van werken worden door de aanbestedende dienst vaak andere voorwaarden uit de branche van toepassing verklaard in (RAW- of Stabu-) bestekken, zoals de Uniforme Administratieve Voorwaarden 1989 (UAV), de UAV voor Geïntegreerde Contracten 2005 (UAV-GC), Algemene Voorwaarden voor Aannemingen in het bouwbedrijf 1992 (AVA) of De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

Het is vooral van belang om bij het toepassen van meerdere aanbestedingsdocumenten (of dit nu betrekking heeft op werken, leveringen of diensten) de rangorde hiervan duidelijk vast te leggen. Het kan namelijk voorkomen dat een bepaling in een bestek strijdig is met een soortgelijke bepaling uit de voorwaarden. Het is dan zaak om aan te geven dat de bepaling uit het bestek dan voorrang heeft boven de bepaling uit de voorwaarden, of dat een bepaling uit de overeenkomst voorgaat boven de voorwaarden. De volgorde van belangrijkheid is naar eigen inzicht te bepalen en kan worden opgenomen in het bestek of in de overeenkomsten die aan de aanbestedingsprocedure ten grondslag liggen.

<p>13. Bij meervoudig onderhandse aanbestedingen worden waar mogelijk één of meerdere regionale bedrijven in de gelegenheid gesteld om aan de aanbesteding mee te doen.</p>
--

De gemeentebesturen en het bestuur van de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden mogen regionale economische bedrijvigheid stimuleren. De mogelijkheden daartoe vinden natuurlijk hun grenzen in wet- en regelgeving (zoals het Bao en onderhavig beleid) en in de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (non-discriminatie, transparantie). Dit betekent dat regionale bedrijven zoveel mogelijk in staat moeten worden gesteld om mee te dingen naar opdrachten van de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden, zonder dat dit ten koste gaat van de rechten van niet-regionale bedrijven.

Als voorbeeld kan worden genoemd dat bij een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure van de drie aan te vragen offertes, één daarvan wordt aangevraagd bij een bedrijf dat een vestiging in de (Drechtsteden-)regio heeft.

Daarnaast zijn vaak meerdere regionale bedrijven actief in dezelfde branche. Voorkeursbehandelingen en automatismen moeten op dit punt uiteraard worden vermeden.

Waar het mogelijk is en voor zover het zinvol is, worden steeds één of meer regionale bedrijven in de gelegenheid gesteld om aan de aanbesteding mee te doen. Om deze doelgroep van regionale ondernemers te bereiken, kunnen de aanbestedingen worden aangekondigd in de regionale huis-aan-huis-bladen en op de websites van de

gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden. Ook is het mogelijk dat bedrijven rechtstreeks worden uitgenodigd.

De uiteindelijke selectie vindt vanzelfsprekend op objectieve en voor alle deelnemers gelijkwaardige gronden plaats.

14. Bij alle aanbestedingsprocedures worden objectieve en niet-discriminerende selectiecriteria gebruikt.
--

Selectiecriteria hebben altijd betrekking op de inschrijver.

Een aanbestedende dienst mag zelf bepalen welke criteria voor selectie zij toepast, als deze maar objectief zijn, voor alle inschijvers gelden en ook op gelijke wijze worden toegepast.

Voor criteria voor selectie is een onderscheid te maken in:

- 1 uitsluitingsgronden
- 2 geschiktheidseisen
- 3 selectiecriteria

1. Uitsluitingsgronden zien op persoonlijke omstandigheden van een inschrijver, die voor de aanbestedende dienst reden kunnen zijn om de inschrijver van deelname uit te sluiten.

In artikel 45 lid 3 Bao staan de facultatieve uitsluitingsgronden volledig genoemd, zoals het uitsluiten van ondernemers die in staat van faillissement verkeren of die een ernstige fout hebben begaan in de uitoefening van hun beroep. De aanbestedende dienst kan deze gronden naar keuze toepassen, maar moet dit dan wel vooraf in de aankondiging (en de overige aanbestedingsstukken) vermelden. Een uitsluitingsgrond die de aanbestedende dienst in principe verplicht is toe te passen staat in artikel 45 Bao: wanneer een ondernemer veroordeeld is voor deelname aan een criminele organisatie (waaronder het maken van prijsafspraken), omkoping, fraude of witwassen.

2. Geschiktheidseisen geven de eisen aan van economische en financiële draagkracht of de technische vakbekwaamheid aan waaraan de inschrijver moet voldoen om aan de aanbestedingsprocedure te mogen deelnemen, zoals het hebben van een verzekering voor beroepsrisico's, een minimumomzeteis, het hebben van diploma's. De eisen moeten in ieder geval eenduidig (voor maar 1 uitleg vatbaar), objectief (niet afhangen van een subjectief waardeoordeel) en proportioneel (in verhouding tot het voorwerp van de aanbesteding) zijn. De transparantie vereist dat dit vooraf in de aankondiging wordt opgenomen.
3. Selectiecriteria worden gebruikt om uit de toegelaten deelnemers een beperkte groep te kiezen die worden uitgenodigd om een inschrijving te doen. Dit geldt dus bij procedures met een voorselectie. Het beginsel van transparantie vereist ook hier dat vooraf in de bekendmaking staat vermeld op welke wijze de selectie plaatsvindt. Uiteraard dienen de selectie-eisen objectief te zijn en dient iedereen een eerlijke kans te krijgen. Waar mogelijk moet bij het opstellen van de selectiecriteria rekening worden gehouden met startende ondernemers. Zo mogen, als voorbeeld, geen exorbitant hoge omzeteisen worden gesteld om op

die manier bijvoorbeeld startende ondernemers of het MKB uit te sluiten. De selectie kan uiteindelijk door een notaris geschieden of door middel van een scorematrix (een puntenwaarderingssysteem).

Tot slot mogen de hierboven genoemde criteria ook worden opgelegd als eis die geldt voor onderaannemers.

15. Gunning van een opdracht vindt plaats op basis van een objectief gunningscriterium.

Het gunningscriterium heeft altijd betrekking op de inschrijving.

De aanbestedende dienst moet aan de hand van objectieve criteria bepalen aan wie de opdracht uiteindelijk wordt gegund. Het discriminatieverbod en de beginselen van transparantie en gelijke behandeling dienen hierbij in acht te worden genomen en er moet sprake zijn geweest van daadwerkelijke mededinging (concurrentie).

Bij (Europese) aanbestedingen kan er maar uit twee gunningscriteria worden gekozen:

1. de laagste prijs
2. de economisch meest voordelige inschrijving

Bij de economisch meest voordelige aanbidding is van belang dat gunningscriteria nader worden uitgewerkt die verband houden met het voorwerp van de aanbesteding, zoals de kwaliteit en de prijs. Er kunnen (minimum)eisen en wensen worden opgenomen. De inschrijvers moeten vervolgens weten welke waarde aan deze nadere gunningscriteria worden toegekend. Dit wordt uitgedrukt in wegingsfactoren.

Het (algemene) gunningscriterium dient ten minste in de aankondiging te worden vermeld. In het programma van eisen of bestek (en eventueel ook in de aankondiging) dienen de uitgewerkte gunningscriteria volledig te zijn opgenomen.

16. Bij opdrachten tot het uitvoeren van werken of het verlenen van diensten is de regeling 'Social Return on Investment' van toepassing.

Een effectieve manier om sociaal-maatschappelijke eisen te stellen bij een aanbesteding, is 'Social Return on Investment' (SROI), het 'sociaal-profijtbeginself'.

Door bij een aanbestedingsprocedure sociale voorwaarden op te nemen in het programma van eisen of bestek wordt werkgelegenheid gecreëerd voor werknemers met een achterstand op de arbeidsmarkt. Door opname van dergelijke eisen verplicht de aanbestedende dienst de potentiële opdrachtnemer de doelgroep in te zetten voor het werk dat moet worden verricht of de dienst die moet worden verleend. De kandidaten krijgen de kans om werkervaring op te doen en/of zich te kwalificeren.

De regeling 'Social Return on Investment' houdt voor gemeenten en de Drechtsteden in dat bij opdrachten met een waarde van meer dan € 50.000,- , die betrekking hebben op het uitvoeren van werken of het verlenen van diensten, een percentage van 5% daarvan dient te worden verricht door werknemers uit de doelgroep. De waarde van de opdracht dient te worden bepaald voor de totale opdracht. Wanneer de opdracht voor een deel uit

een levering bestaat (maar voor het overgrote deel uit een dienst), dan dient het percentage van 5% te worden berekend over de totale waarde van de opdracht, dus inclusief de levering.

Vanzelfsprekend staat het de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden vrij er een hoger ambitieniveau op na te houden.

De doelgroep kan bijvoorbeeld bestaan uit langdurig werkelozen, leerlingen van leer/werkplekken in het kader van de beroepsbegeleidende leerweg (BBL), of personen met een indicatie op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).

Het Bureau Social Return on Investment van de Sociale Dienst Drechtsteden zal zich inspannen voor de aanlevering van kandidaten uit de doelgroep. Hiervoor is een planning van de opdrachtnemer nodig met vermelding van de aard van de werkzaamheden waaraan de kandidaten moeten voldoen, of waarin zij geschoold moeten gaan worden, en hoe lang hun inzet nodig is. In een overeenkomst worden nadere afspraken tussen leverende organisaties en de opdrachtnemer gemaakt. De scholing en de detachering komen voor rekening van de opdrachtnemer. Ook kan de opdrachtnemer zelf voor de inzet van de doelgroep zorgen. Ook dit gegeven dient te worden gemeld bij het Bureau Social Return on Investment. De opdrachtnemer zal dan een overzicht moeten verschaffen van de personen die zijn ingezet en relevante gegevens.

Het staat het Bureau Social Return on Investment vrij te bepalen van welke doelgroep zij gebruik wenst te maken. De keuze zal per aanbesteding worden bezien en in overleg met de betrokkenen plaatsvinden. De afzonderlijke gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden kunnen, indien gewenst, een besluit nemen dat een specifieke doelgroep vereist is. Vindt er alsdan een gebundelde opdracht plaats van verschillende gemeenten, dan zal een pragmatische keuze moeten plaatsvinden.

In bijlage 3 is een model-bepaling opgenomen met betrekking tot de regeling, die kan worden gebruikt in het programma van eisen of in het bestek.

17. Contracten die niet conform de aanbestedingsregels zijn gesloten, worden waar mogelijk beëindigd.
--

Het kan zijn dat er binnen gemeenten contracten zijn gesloten, die niet in overeenstemming met het huidige aanbestedingsrecht zijn. Te denken valt aan onderhandse opdrachten die steeds aan dezelfde partij zijn gegund of contracten die niet volgens de daarbij behorende aanbestedingsprocedure zijn gegund. Wellicht bestond er ten tijde van het aangaan van die overeenkomsten ook nog geen of ander aanbestedingsbeleid.

Deze contracten moeten beoordeeld worden op rechtmatigheid. Wanneer van rechtmatigheid geen sprake is, moet het contract volgens de bepalingen uit het contract zelf worden beëindigd. Zo is in een deel van de contracten waarschijnlijk een opzegmogelijkheid opgenomen om met inachtneming van een opzegtermijn onder het contract uit te komen. Indien slechts in bepaalde gevallen mag worden opgezegd, dan moet hiervan uiteraard eerst sprake zijn. Voor contracten die gelden voor een bepaalde tijd, maar die niet over een opzegmogelijkheid beschikken, is redelijk wanneer het contract wordt uitgediend tot de genoemde einddatum.

Vervolgcontracten worden, in plaats van verlengen, opnieuw gesloten met inachtneming van de geldende aanbestedingsregels.

Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de aanbestedende dienst om erop toe te zien dat de contracten, waar mogelijk, in overeenstemming met het geldende beleid worden gebracht.

18. Bij het inkopen van producten en diensten moet er zoveel mogelijk sprake zijn van 'duurzaam inkopen'.

De Rijksoverheid heeft als ambitie om in 2010 bij 100% van haar inkopen duurzaamheid mee te nemen; voor provincies, gemeenten en waterschappen is dit - in lijn met de oproep die staatssecretaris Van Geel in 2004 deed - 50%. De VNG heeft zich op het standpunt gesteld om 75% duurzaam in te kopen in 2010 en 100% in 2015. Het staat de (organisatieonderdelen van de) gemeenten en GRD vrij om hun eigen ambitieniveau hoger te stellen. Geadviseerd wordt daarbij minimaal het VNG standpunt te volgen.

Duurzaamheid moet als resultaat opleveren dat generaties na ons dezelfde kansen hebben om in hun behoeften te voorzien, als de huidige generatie. Duurzaamheid richt zich niet alleen op het milieu. Het gaat om het vinden van een gezonde en structurele balans tussen sociaal-economische ontwikkeling, de natuurlijke omgeving en maatschappelijk welzijn. Duurzaamheid omvat naast milieuaspecten dus ook allerlei onderwerpen op het gebied van de mensenrechten, zoals het tegengaan van kinderarbeid en het stimuleren van minimaal aanvaardbare arbeidsomstandigheden.

Bij duurzaam inkopen moet dus worden gedacht aan: "Het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat aan deze milieuaspecten en sociale aspecten voldoet."

Met 'inkopen' wordt bedoeld op het betalen van geld aan leveranciers ten behoeve van de levering van producten, diensten of werken. 'Inkopen' is in die zin een onderdeel van het aanbestedingsproces.

Het programma Duurzaam Inkopen stimuleert overheden om milieuaspecten en sociale aspecten mee te nemen bij de inkoop van producten en diensten. Het programma loopt tot 2010. Het Kenniscentrum Duurzaam Inkopen ontwikkelt duurzaamheidscriteria die de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden kunnen toepassen bij hun inkopen en bij het volgen van aanbestedingsprocedures. Met deze criteria voor duurzaam inkopen kan de aanbestedende dienst bepalen of een inkoop wel of niet duurzaam is. Op het moment van vaststelling van dit beleid zijn de vastgestelde duurzaamheidscriteria te vinden op www.senternovem.nl/duurzaaminkopen/criteria. Vooral nog zijn deze duurzaamheidscriteria de criteria waaraan op grond van dit beleid moet worden voldaan.

Omdat de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden bij elkaar een groot inkoopvolume hebben, kunnen zij met duurzaam inkopen een belangrijke bijdrage leveren aan de verkoop en ontwikkeling van producten en diensten die aan duurzame ontwikkeling bijdragen of op duurzame manier tot stand komen. Dit kan leveranciers weer stimuleren om duurzame producten en diensten aantrekkelijk en rendabel te maken. De gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de GRD kunnen voorts een goede voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaamheid te vervullen.

Milieu- en sociale criteria kunnen in elke fase van het aanbestedingsproces worden opgenomen. Dat wil zeggen dat deze criteria kunnen worden geformuleerd als geschiktheidseis of gunningscriterium (minimumeis of wens) of als contractsvoorwaarde.

19. Voorgenomen aanbestedingsopdrachten waarvoor conform beleid meer dan één offerte moet worden aangevraagd, moeten per opdracht en per aanbestedende dienst worden gemeld bij de service-eenheid Inkoop.

Het naleven van de aanbestedingswet- en regelgeving vereist dat de organisatie zodanig wordt ingericht dat deze kan voldoen aan de eisen die deze wet- en regelgeving stelt. Van groot belang is daarom dat er adequate coördinatie plaatsvindt van (voorgenomen) opdrachten van de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden, en dus van alle organisatieonderdelen die hieronder vallen. Zonder (interne) coördinatie is het voor de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden eenvoudigweg onmogelijk om te voldoen aan de verplichtingen die de Europese wetgeving aan de overheid stelt. Gezien de gestelde wettelijke verplichtingen en de risico's die zijn verbonden aan de niet-naleving van die verplichtingen, ondersteunt en adviseert de service-eenheid Inkoop bij Europese aanbestedingen, tenzij anders is overeengekomen.

De service-eenheid Inkoop kan bijvoorbeeld signaleren wanneer meerdere organisatieonderdelen van gemeenten binnen een bepaalde periode een zelfde (soort) opdracht in de markt zetten (bijvoorbeeld de aanschaf van computers of van een nieuw financieel systeem). Deze afzonderlijke opdrachten dienen dan bij elkaar opgeteld te worden om vast te stellen of de optelsom een Europese aanbesteding verplicht maakt.

Om de coördinerende taak goed te kunnen vervullen, is noodzakelijk een inventarisatie te maken van de voorgenomen aanbestedingen. Daarom zijn alle gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden verplicht opdrachten met betrekking tot werken, leveringen en diensten boven de laagste drempelwaarde uit het schema van punt 4 (dus boven de € 50.000,- respectievelijk € 25.000,-) te melden bij de service-eenheid Inkoop .Deze melding gebeurt door middel van het invullen van een beknopt web-intake-formulier in Mozaiek. Indien nodig of indien wenselijk, neemt de service-eenheid Inkoop contact op met de aanbestedende dienst over het vervolgtraject van de procedure.

Voor opdrachten onder de waarde waarvoor op grond van dit beleid minimaal 1 offerte moet worden aangevraagd, is het melden niet verplicht maar wel wenselijk voor een volledig beeld bij de service-eenheid Inkoop.

De service-eenheid Inkoop verzorgt de centrale registratie van alle aangemelde opdrachten (en de vrijwillig gemelde opdrachten) en rapporteert hierover jaarlijks aan de colleges, het dagelijks bestuur van de regio Zuid-Holland Zuid en het Drechtstedenbestuur. De aanbestedende diensten blijven zelf verantwoordelijk voor hun eigen rapportages (zie hierover punt 23). De service-eenheid Inkoop zal hiervoor een registratiemethodiek ter beschikking stellen.

Zoals in punt 9 al aan de orde kwam, vinden aan de hand van de gemelde opdrachten jaarlijks overleggen plaats tussen de service-eenheid Inkoop en de organisatieonderdelen van de Drechtsteden en gemeenten/ regio Zuid-Holland Zuid om af te stemmen of bundeling van opdrachten mogelijk is.

Samengevat zijn de taken van de service-eenheid Inkoop: inventariseren, coördineren, adviseren, ondersteunen, registreren en rapporteren.

20. Een voornemen tot innovatief aanbesteden, het gebruik van innovatieve samenwerkingsverbanden of het gebruik van innovatieve contractsvormen, wordt vóór het leggen van de contacten met de marktpartij gemeld bij de service-eenheid Inkoop, om te bezien of de daaruit voortvloeiende samenwerkingsvorm (Europees) moet worden aanbesteed.

Aan innovatief aanbesteden, innovatieve contractsvormen en innovatieve samenwerkingsverbanden zal in de toekomst steeds meer waarde worden gehecht.

Onder deze begrippen wordt in dit beleid verstaan:

het in meerdere mate zoeken naar en toepassen van modernere vormen van aanbesteding

1. met betrekking tot het gevraagde product binnen een concrete aanbestedingsprocedure; of
2. door middel van het streven naar meer geïntegreerde contractvormen (in discipline, tijd en omvang); of
3. door middel van samenwerkingsverbanden waarmee wordt bijgedragen aan een betere kwaliteit en scherpere prijscalculatie van projecten.

Bij het eerste punt kan worden gedacht aan: 'realiseer een verbinding tussen A en B' in plaats van 'realiseer een tunnel tussen A en B'.

Voorbeeld van het tweede punt is de keuze voor een contractsvorm als Design Build Finance Maintain (DBFM), om daarmee de aanbieder risicodragend te laten participeren in het project.

Onder een innovatief samenwerkingsverband wordt bijvoorbeeld verstaan een Publiek Private Samenwerking (PPS) verstaan, waarbij overheid en bedrijfsleven, met behoud van eigen identiteit en verantwoordelijkheid, gezamenlijk een project realiseren op basis van een heldere taak- en risicoverdeling. Het resultaat van de samenwerking is meerwaarde: een kwalitatief beter eindproduct voor hetzelfde geld, of dezelfde kwaliteit voor minder geld.

Vooraf bij gebiedsontwikkeling wordt regelmatig gebruik gemaakt van innovatieve samenwerkingsverbanden en contractsvormen. Bijvoorbeeld bij de aanleg van wegen, bruggen, tunnels, maar ook de ontwikkeling van een industriegebied, de bouw van een ziekenhuis kunnen – al dan niet in combinatie met elkaar – als PPS-project worden uitgevoerd.

Naast innovatieve aanbestedingen, vallen deze innovatieve samenwerkingsverbanden en innovatieve contractsvormen eveneens onder het aanbestedingsbeleid.

De vraag is van belang of een (eventuele) aanbestedingsplicht mag worden 'doorgelegd' naar de marktpartij. Het 'doorleggen' van de aanbestedingsplicht naar een marktpartij houdt dan in dat afgesproken wordt dat de marktpartij de aanbesteding, die eigenlijk

door gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid of de Drechtsteden moet worden uitgevoerd, op zich neemt.

Of er sprake is van een aanbestedingsplichtige opdracht voor diensten of werken en zo ja, wat voor soort, is erg afhankelijk van de specifieke situatie en onderhevig aan de ontwikkelingen in de rechtspraak. Het antwoord op deze vragen is relevant voor het aanbestedingsregime dat van toepassing is. Om die reden is het niet mogelijk om in dit aanbestedingsbeleid vooraf een antwoord te geven. Van belang is bijvoorbeeld of de betrokken marktpartij zelf bijdraagt aan de realisatie van het werk of het verrichten van de dienst.

Bij een voornemen tot innovatief aanbesteden, innovatieve samenwerking of innovatieve contractsvorming wordt daarom geadviseerd altijd eerst de service-eenheid Inkoop in te schakelen om de specifieke situatie te beoordelen. De service-eenheid Inkoop kan waar nodig het Juridisch Kenniscentrum raadplegen. Het inschakelen van de service-eenheid Inkoop dient te gebeuren nog voordat de eerste contacten met de marktpartij worden gelegd.

21. Van iedere aanbesteding wordt door het organisatieonderdeel dat de aanbesteding uitvoert een dossier aangelegd en bijgehouden.

Van iedere aanbestedingsprocedure wordt een aanbestedingsdossier bijgehouden. Een dergelijk dossier is bedoeld om:

1. in geval van een rechtszaak het proces van de aanbesteding aan te tonen;
2. te worden gebruikt ten behoeve van het opstellen van rapporten aan het bestuur;
3. als sturingsinstrument te dienen voor nog in procedure te brengen aanbestedingen.

Het dossier is in beginsel openbaar in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), voor zover geen van de uitzonderingsgronden van de wet van toepassing is.

Met deze dossiervorming wordt tevens de openheid en de transparantie van het aanbestedingsbeleid van de gemeenten, de regio Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden bevorderd. De dossiers worden aangelegd en bijgehouden door de aanbestedende dienst, dat wil zeggen door het desbetreffende organisatieonderdeel dat de aanbestedingsprocedure heeft gevolgd. De dossiervorming blijft dus de verantwoordelijkheid van de organisaties zelf.

De service-eenheid Inkoop kan desgewenst deze dossiers inzien en gebruiken voor rapportagedoeleinden.

In bijlage 4 is aangegeven welke stukken zich minimaal in het dossier moeten bevinden.

22. Zodra een contractbeheersysteem operationeel is, worden alle contracten die voortvloeien uit het aanbestedingsbeleid hierin vastgelegd .

Met een contractbeheersysteem kunnen contracten in de gaten worden gehouden. Acties die moeten worden uitgevoerd, kunnen zo gesignaleerd worden. Bijvoorbeeld het

opzeggen van een contract. Ook kan met het systeem worden voorkomen dat contracten stilzwijgend worden verlengd. Voorts kan gemakkelijk worden achterhaald wanneer contracten verlopen en wanneer een nieuw aanbestedingstraject dient te worden ingezet.

Het is daarom van belang dat alle contracten met opdrachtnemers die tot stand zijn gekomen door toepassing van dit aanbestedingsbeleid, worden vastgelegd in een contractbeheersysteem, zodra dit systeem voorhanden is. Dit kunnen diverse soorten contracten betreffen, zoals inkoop, verkoop, lease, huurkoop, inhuur, verhuur, onderhoud, dienstverlening, samenwerking.

In het contractbeheersysteem worden per contract minimaal onderstaande gegevens vastgelegd:

1. gegevens opdrachtnemer;
2. contractduur;
3. de prestaties over en weer;
4. opzegtermijn;

Alle betrokken organisatieonderdelen of medewerkers moeten op tijd over de juiste informatie, signaleringen en analyses kunnen beschikken.

23. Over de uitvoering van het aanbestedingsbeleid vindt rapportage plaats via de reguliere P&C-cyclus.

De verantwoording over de uitvoering van het aanbestedingsbeleid dient zowel binnen elke gemeente en regio Zuid-Holland Zuid als door de Drechtsteden te worden georganiseerd.

De lokale verantwoording betreft de manier waarop de eigen organisatieonderdelen intern uitvoering hebben gegeven aan hun aanbestedingen. Elk organisatieonderdeel is zelf verantwoordelijk voor het rapporteren over de aanbestedingen die zijzelf heeft uitgevoerd of heeft laten uitvoeren. De rapportage gebeurt op de binnen gemeenten en regio Zuid-Holland Zuid gebruikelijke wijze.

De regionale verantwoording betreft informatie over door de Drechtsteden uitgevoerde en bij de service-eenheid Inkoop aangemelde aanbestedingen. Deze rapportage vindt plaats door de service-eenheid Inkoop, via de reguliere P&C-cyclus van het Drechtstedenbestuur aan de Drechtraad en aan de deelnemende gemeenten/ regio Zuid-Holland Zuid (zie ook punt 19).

Met betrekking tot aanbesteding rapporteren de Drechtsteden, de regio Zuid-Holland Zuid en de gemeenten minimaal over de volgende informatie:

- hoeveel procedures er per jaar zijn gevoerd;
- de geraamde waarde per opdracht (op het moment van aanbesteding);
- de daadwerkelijke waarde van de opdracht (achteraf);
- of het werken, leveringen of diensten betrof;
- in welke gevallen er van de voorgeschreven procedures is afgeweken;
- in welke gevallen er afwijkingsadviezen werden gevraagd bij service-eenheid Inkoop;
- in welke gevallen de adviezen van de service-eenheid Inkoop werden opgevolgd;
- of er gebruik is gemaakt van de regeling Social Return on Investment;
- of er sprake is geweest van duurzaam inkopen.

BIJLAGE 1

Overzicht van de werkgroep- en klankbordgroepleden van het project 'Aanbestedingsbeleid van de Drechtsteden en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden':

Gemeente	Werkgroep	Functie
Dordrecht	Sandra Bos	Inkoper Juridisch beleidsadviseur / hoofd Bureau Inkoop en Aanbesteding
Dordrecht	Suzanne Geerts	Juridisch beleidsadviseur
Dordrecht	Dorien van Leersum	Inkoper
Papendrecht	Bas-Jan Kramp	Inkoper / Bureauhoofd Service Eenheid Inkoop
Zwijndrecht	Jaap van Leeuwen	

Gemeente	Klankbordgroep	Functie
Ambacht	Jan Krijger	Concerncontroller a.i.
Ambacht	Nico Coevoets	Projectorganisatie De Volgerlanden
Alblasserdam	Kees Koppenol	Hoofd Middelen
Alblasserdam	John van Hulst	Facilitair Medewerker
Alblasserdam	Jan de Bruin	Beleidsmedewerker Riolering
Dordrecht	Evert Jaquet	Stadsjurist
Dordrecht	Joop Veth	Kwaliteitscoördinator/Senior-Adviseur P&C
GR-Drechtsteden	Bart van Nies	Directeur IBD
GR-Drechtsteden	Chris Boudestijn	Sectorhoofd OVU
GR-Drechtsteden	Carin van Zijl	Medewerker contractmanagement SDD
Papendrecht	Bas-Jan Kramp	Inkoper
Papendrecht	Rob Groffen	controller sector Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer
Sliedrecht	Arie Dekker	Beleidsmedewerker Informatisering en Documentatie
Zwijndrecht	Gerard Keuzenkamp	Adviseur
Zwijndrecht	Jaap van Leeuwen	Adviseur
Zwijndrecht	Gert Smits	DVO manager SCD
ZHZ Regio	Dorien van Leersum	Juridisch beleidsadviseur

BIJLAGE 2

Algemene Inkoopvoorwaarden

van de

Drechtsteden

en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden:

Alblasserdam

Dordrecht

Hendrik-Ido-Ambacht

Papendrecht

Regio Zuid-Holland Zuid

Sliedrecht

Zwijndrecht

ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN van de Drechtsteden en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD): Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Regio Zuid-Holland Zuid, Sliedrecht en Zwijndrecht

voor opdrachten tot het leveren van producten en/of diensten

INHOUD

Artikel 1	Definities
Artikel 2	Toepasselijkheid
Artikel 3	Totstandkoming van de Overeenkomst
Artikel 4	Uitvoering van de opdracht
Artikel 5	Algemene verplichtingen Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD
Artikel 6	Samenwerking met Derden
Artikel 7	Acceptatie en controle
Artikel 8	Vergoeding
Artikel 9	Betaling
Artikel 10	Eigendom van zaken en Informatiedragers
Artikel 11	Verpakking van producten
Artikel 12	Tijdstip van aflevering van producten en eigendomsoverdracht
Artikel 13	Voortijdige beëindiging van de Overeenkomst door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD
Artikel 14	Voortijdige beëindiging van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer
Artikel 15	Ontbinding wegens faillissement en surséance van betaling
Artikel 16	Niet nakoming
Artikel 17	Aansprakelijkheid
Artikel 18	Overmacht
Artikel 19	Personeel
Artikel 20	Vervolgopdracht
Artikel 21	Verzekering
Artikel 22	Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten
Artikel 23	Overdracht rechten en plichten
Artikel 24	Geheimhouding
Artikel 25	Garantie
Artikel 26	Toepasselijk recht
Artikel 27	Wijziging Algemene Voorwaarden
Artikel 28	Bevoegde rechter
Artikel 29	Slotbepaling

Artikel 1 Definities

In deze Algemene Inkoopvoorwaarden van de Drechtsteden en de deelnemers aan de GRD wordt verstaan onder:

Algemene Voorwaarden:	deze Algemene Inkoopvoorwaarden van de Drechtsteden en de deelnemers aan de GRD die van toepassing zijn op en deel uitmaken van de Overeenkomst.
Afleveren of Aflevering:	het de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD ter beschikking stellen van een product met in achtname van artikel 12 lid 1 en artikel 8 lid 3 van de Algemene Inkoopvoorwaarden.
DDP:	Incoterm 'Delivered Duty Paid' (franco inclusief rechten)
Deelnemer	Een van de aan de GRD deelnemende gemeenten/ Regio Zuid-Holland Zuid
Derden:	niet zijnde partijen bij de opdracht.
Diensten:	de door Opdrachtnemer op basis van de Overeenkomst ten behoeve van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD te verrichten werkzaamheden.
GRD:	gemeenschappelijke regeling Drechtsteden.
Incoterms:	wereldwijde erkende gestandaardiseerde leveringsvoorwaarden voor koopovereenkomsten, editie 2000 dan wel de laatst geldende versie uitgegeven door de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs.
Informatiedragers:	papieren documenten en/of dragers van digitale informatie, zoals CD-roms, waarop de Prestaties/resultaten van de Opdrachtnemer aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD ter beschikking worden gesteld.
Leveringen:	de door Opdrachtnemer op basis van de Overeenkomst ten behoeve van Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD te leveren producten.
Opdrachtnemer:	de contractuele wederpartij van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD.
Overeenkomst:	de overeenkomst onder bezwarende titel tussen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD en de Opdrachtnemer, tot het leveren van producten en/of Diensten waarop de voorwaarden van toepassing zijn.
Persoonlijksrechten:	de persoonsrechten zoals bedoeld in artikel 25 van de auteurswet 1912.
Prestatie:	de te verrichten Leveringen en/of Diensten.
Werkdag:	een dag niet zijnde een zaterdag of een zondag of een wettelijk erkende feestdag.
Verklaring arbeidsrelatie	een verklaring van de Belastingdienst die duidelijkheid geeft over de kwalificatie van het inkomen voor de inkomstenbelasting van de opdrachtnemer
ZZP-er	zelfstandig ondernemer zonder personeel

Artikel 2 Toepasselijkheid

1. Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle Overeenkomsten, waarbij een Opdrachtnemer Prestaties levert aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD. Door het verstrekken van een offerte respectievelijk het aanvaarden van een opdracht aanvaardt Opdrachtnemer de toepasselijkheid van deze Algemene Voorwaarden.
2. Afwijkingen op deze Algemene Voorwaarden zijn slechts rechtsgeldig indien deze uitdrukkelijk tussen partijen schriftelijk zijn overeengekomen.
3. De toepasselijkheid van eventuele Algemene Voorwaarden of andere voorwaarden van de Opdrachtnemer en/of Derden wordt uitdrukkelijk verworpen
4. Indien enige bepaling(-en) van deze Algemene Voorwaarden en/of de Overeenkomst nietig is (zijn) of vernietigd wordt (worden), zullen de overige bepalingen volledig van kracht blijven en zullen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD en Opdrachtnemer in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige c.q. vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de nietige c.q. vernietigde bepalingen in acht worden genomen.
5. Indien onderdelen van de Overeenkomst en de daarbij behorende bijlage(n) in strijd zijn met de Algemene Voorwaarden, is de hiërarchie, tenzij anders is overeengekomen, als volgt:
ten eerste de Overeenkomst,
ten tweede de bijlagen bij de Overeenkomst en
ten derde de Algemene Voorwaarden.

Artikel 3 Totstandkoming van de Overeenkomst

1. De Overeenkomst is tot stand gekomen, indien een aanbieding van de Opdrachtnemer door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD schriftelijk is aanvaard of het overeengekomene op andere wijze door partijen schriftelijk is bevestigd.
2. Indien wijzigingen in de Overeenkomst, daaronder begrepen uitbreiding of inkrimping van de reeds opgedragen Prestaties en wijziging van prijs bij Overeenkomst mogelijk zijn gemaakt, worden deze schriftelijk vastgelegd.
3. Het in lid 1 en lid 2 bepaalde laat onverlet de bevoegdheid van partijen het bestaan van de Overeenkomst en/of de daarin aangebrachte wijzigingen met andere middelen te bewijzen.

Artikel 4 Uitvoering van de opdracht

1. Opdrachtnemer is zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD niet gerechtigd de personen, die zijn belast met de uitvoering van de Diensten, tijdelijk of definitief te vervangen, tenzij anders is overeengekomen in de Overeenkomst. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zullen haar toestemming niet op onredelijke gronden onthouden en is gerechtigd aan deze toestemming voorwaarden te verbinden. De voor de oorspronkelijke personen geldende tarieven zullen bij vervanging niet verhoogd worden.
2. Als de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD andere personen wensen voor de uitvoering van de Overeenkomst, deelt zij dit schriftelijk mede aan de Opdrachtnemer, onder opgave van redenen. Opdrachtnemer zal voor vervanging zorg dragen.
3. Bij een vervanging van de personen, bedoeld in lid 2, dienen personen beschikbaar te worden gesteld die qua deskundigheid, opleiding en ervaring in ieder geval gelijkwaardig zijn aan de oorspronkelijk ingezette personen.
4. De Prestaties moeten worden uitgevoerd binnen de overeengekomen termijn. Tenzij door partijen uitdrukkelijk anders is overeengekomen betreft de overeengekomen termijn een fatale termijn.

Artikel 5 Algemene verplichting Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD

De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD moeten de Opdrachtnemer tijdig de inlichtingen, gegevens en beslissingen, die vermeld zijn in de Overeenkomst, verstrekken.
Deze verplichting laat de onderzoeksplicht van Opdrachtnemer en de inhoud van de overeenkomst onverlet.

Artikel 6 Samenwerking met Derden

1. Indien de Overeenkomst met zich meebrengt, dat de Opdrachtnemer voor de vervulling ervan zijn uit te voeren Prestaties moet afstemmen op die van andere door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD ingeschakelde Derden, zullen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD na overleg met alle betrokkenen vaststellen wie met de leiding en coördinatie van de werkzaamheden wordt belast en wat ieders taak in dezen is.

2. Bij het uitvoeren van de Overeenkomst kan Opdrachtnemer slechts na schriftelijke toestemming van Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD voor eigen rekening en risico gebruik maken van de diensten van Derden. Deze toestemming wordt niet op onredelijke gronden onthouden. Aan de toestemming kunnen door Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD voorwaarden worden verbonden. De door Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD verleende toestemming laat onverlet de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor de nakoming van de krachtens de Overeenkomst op hem rustende verplichtingen en de krachtens de belasting- en sociale verzekeringswetgeving op hem als werkgever rustende verplichtingen.

Artikel 7 Acceptatie en controle

1. Indien de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD niet binnen vier weken vanaf het moment van Aflevering van de Prestatie anderszins kenbaar hebben gemaakt, kan de Prestatie als geaccepteerd worden beschouwd, tenzij anders is overeengekomen.
2. Indien de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de Prestaties als onvoldoende beoordelen, worden de Prestaties niet geaccepteerd. Zij zal Opdrachtnemer schriftelijk verzoeken om binnen een redelijke, door haar te bepalen termijn, alsnog aan het gestelde in de Overeenkomst te voldoen, tenzij nakoming van de Overeenkomst reeds blijvend onmogelijk is.
3. Afgekeurde zaken worden door de Opdrachtnemer op eerste aanzegging verwijderd en onverwijld, uitsluitend voor zijn rekening, vervangen door zaken die wel voldoen aan hetgeen is overeengekomen.
4. Gedurende de gehele looptijd van de Overeenkomst zijn de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD gerechtigd te allen tijde en zonder vooraankondiging toezicht terzake van de uitvoering van de kwaliteitszorg, zoals op het moment van aangaan van de Overeenkomst door Opdrachtnemer aan Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD kenbaar was gemaakt, uit te oefenen bij de Opdrachtnemer en op locaties waar, naar het oordeel van Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, belangrijke Prestaties door Opdrachtnemer worden verricht.

Artikel 8 Vergoeding

1. De kosten van diensten van Derden, zoals bedoeld in artikel 6 lid 2 zijn niet declarabel tenzij de totale omvang ervan met de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD vooraf schriftelijk overeengekomen is.
2. Indien in de Overeenkomst niets is geregeld ten aanzien van tariefswijzigingen en/of indexering kan geen tariefswijzigingen en/of indexering worden toegepast.
3. De kosten van Aflevering zijn voor rekening en risico van de Opdrachtnemer: bij Aflevering van producten levert de Opdrachtnemer de producten DDP volgens de "Incoterms", tenzij anders is overeengekomen.

Artikel 9 Betaling

1. Opdrachtnemer factureert binnen 30 dagen na acceptatie als bedoeld in artikel 7.
2. Opdrachtnemer zendt de factu(u)r(en) toe aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD onder vermelding van het routenummer, datum en nummer van de Overeenkomst, BTW-bedrag en andere door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD verlangde gegevens. Het factuuradres is nader gespecificeerd in de opdracht.
3. Indien is overeengekomen dat betaling volgens nacalculatie zal plaatsvinden, wordt gespecificeerd en in door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD eventueel nader aangegeven vorm gefactureerd. In de factu(u)r(en) wordt opgave gedaan van het aantal en de data van de werkelijk en noodzakelijk bestede dagen of uren, wordt een korte omschrijving van de verrichte werkzaamheden gegeven, alsmede een omschrijving van de eventuele reis- en verblijfkosten, indien deze niet zijn inbegrepen in de dag- of uurtarieven.
4. Tenzij anders is overeengekomen, betalen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de door haar op basis van de Overeenkomst verschuldigde bedragen binnen 30 dagen na ontvangst en goedkeuring van de desbetreffende factuur aan Opdrachtnemer.
5. Indien de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD een factuur zonder geldige reden niet na het verstrijken van de in lid 4 bedoelde termijn hebben voldaan, zal de Opdrachtnemer na afloop hiervan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD een betalingsherinnering sturen met het verzoek om de faktu(u)r(en) binnen tien dagen na dagtekening van de voornoemde herinnering te betalen. Op rente-vergoeding kan Opdrachtnemer geen aanspraak maken, indien de desbetreffende factuur niet aan het gestelde in de leden 2 en 3 voldoet.
6. Indien de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de juistheid van de factuur, dan wel een onderdeel daarvan betwisten, treden partijen in overleg teneinde de ontstane situatie op te lossen. Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zijn te allen tijde gerechtigd de door Opdrachtnemer verzonden facturen door een door Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD aan te wijzen accountant, als bedoeld in artikel 393, eerste lid,

van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, op inhoudelijke juistheid te laten controleren. Opdrachtnemer verleent de betrokken accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die deze verlangt. De controle is vertrouwelijk en strekt zich niet verder uit dan voor het verifiëren van de facturen is vereist. De accountant brengt zijn rapportage zo spoedig mogelijk aan beide partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat de factu(u)r(en) niet juist dan wel onvolledig is/zijn, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van Opdrachtnemer komen.

7. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zijn gerechtigd de betaling van een factuur of een deel daarvan waarover tussen partijen geen overeenstemming bestaat, op te schorten gedurende de periode van het accountantsonderzoek als bedoeld in lid 6. Van deze bevoegdheid maken de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD uitsluitend gebruik, indien bij hem redelijke twijfel bestaat omtrent de juistheid van de desbetreffende factuur.

8. Overschrijding van een betalingstermijn door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD of niet-betaling door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD van een factuur op grond van vermoede inhoudelijke onjuistheid van die factuur of ingeval van ondeugdelijkheid van de gefactureerde Diensten, geeft Opdrachtnemer niet het recht zijn werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen.

Artikel 10 Eigendom van zaken en Informatiedragers

1. Bij het verrichten van de Prestaties kan Opdrachtnemer gebruik maken van zaken die eigendom zijn van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD en die voor dat doel in bruikleen worden gegeven.

Opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade die aan deze zaken wordt toegebracht. Aan deze bruikleen kunnen voorwaarden worden verbonden. Opdrachtnemer zal deze merken als eigendom van de gemeente.

2. De eigendom van Informatiedragers, die de partijen over en weer aan elkaar beschikbaar stellen, blijft berusten bij de partij die ze beschikbaar heeft gesteld, tenzij tussen partijen nadrukkelijk anders is overeengekomen.

3. Indien als gevolg van de aanwezigheid van zaken van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD bij Opdrachtnemer ter uitvoering van de Overeenkomst schade aan Opdrachtnemer en/of aan Derden wordt toegebracht, op welke wijze dan ook, is deze schade geheel voor rekening en risico van Opdrachtnemer. In voorkomende gevallen zal Opdrachtnemer de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD vrijwaren voor aanspraken van Derden.

Artikel 11 Verpakking van producten

1. De te leveren producten zullen worden verpakt in verpakkingen die voldoen aan de daarvoor geldende normen op het gebied van milieu-belasting, de veiligheid, welzijn en gezondheid.

2. Indien bij het uitvoeren van de Overeenkomst ten aanzien van verpakkingen niet aan lid 1 van het artikel kan worden voldaan en er toch Afgeleverd wordt met gebruikmaking van zulke verpakkingen, zal de Opdrachtnemer dit aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD melden.

3. De Opdrachtnemer dient de verpakkingsmaterialen terug te nemen. De kosten die hiermee verbonden zijn, zijn voor rekening van Opdrachtnemer.

4. Te leveren producten dienen te worden Afgeleverd met alle voorhanden zijnde documentatie die bestemd is om de zaken naar behoren te kunnen gebruiken alsmede eventuele kwaliteitskeurmerken of -certificaten.

5. De Opdrachtnemer zal de producten die door of tijdens het vervoer beschadigd of verloren zijn gegaan voor eigen rekening herstellen of vervangen, een en ander ter keuze van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD.

Artikel 12 Tijdstip van aflevering van producten en risico- en eigendomsoverdracht

1. Aflevering vindt plaats op de overeengekomen plaats van bestemming en op het in de Overeenkomst bepaalde tijdstip.

2. Zodra de opdrachtnemer weet of verwacht dat de producten niet, of niet tijdig afgeleverd kunnen worden, zal Opdrachtnemer de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD daarvan onverwijld schriftelijk in kennis stellen, aangeven wat de oorzaak en de omstandigheden zijn die hem hiertoe dwingen, en aangeven welke maatregelen noodzakelijk zijn om een oplossing te vinden voor de daaruit voortvloeiende problemen.

Opdrachtnemer draagt alle daaruit voortvloeiende schade voor de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, tenzij de opdrachtnemer aantoont dat de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de veroorzaker is van deze omstandigheden.

3. De eigendom en het risico van de producten gaan over op de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zodra deze zijn Afgeleverd en zonodig gemonteerd respectievelijk geïnstalleerd en geaccepteerd.

Artikel 13 Voortijdige beëindiging van de Overeenkomst door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD

1. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zijn gerechtigd de Overeenkomst voortijdig te beëindigen door deze tegen een bepaalde datum op te zeggen onder opgave van redenen. Daaronder is begrepen de omstandigheid dat de ter financiering van de Overeenkomst in de ontwerpbegroting opgenomen gelden, niet door de gemeenteraad worden gevoteerd dan wel de omstandigheid dat de gemeenteraad op grond van artikel 169 lid 4 Gemeente zijn wensen en bedenkingen tegen het aangaan van deze overeenkomst ter kennis van het college heeft gebracht.

2. Ingeval van opzegging van de Overeenkomst als in lid 1 bedoeld, zijn de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD verplicht de Opdrachtnemer te vergoeden:

- a. de honorering naar de stand van de werkzaamheden
- b. de daadwerkelijk gemaakte kosten
- c. daadwerkelijk gemaakte kosten voortvloeiend uit de eventueel door de Opdrachtnemer voor de uitvoering van de Overeenkomst reeds in redelijkheid aangegane verbintenissen met Derden. Eventueel reeds betaalde voorschotten worden hiermee verrekend.

Indien en voor zover de te leveren Prestatie, dan wel een onderdeel daarvan, bestaat uit het leveren van Informatiedragers geldt deze verplichting op voorwaarde dat de Opdrachtnemer alle in het kader van de Overeenkomst tot stand gekomen (concept)producten en Diensten en eventuele rechten erop tot aan het moment van opzegging aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD in eigendom overdraagt.

3. Nakoming van het in lid 2 bepaalde wordt opgeschort indien de grondslag van opzegging is gelegen in het feit dat de Opdrachtnemer in verzuim is. In dat geval zal hetgeen verplicht is op grond van lid 2 worden verrekend met de door Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD geleden schade zoals bedoeld in artikel 17 en kosten zoals bedoeld in artikel 16.

4. Opzegging vindt plaats door middel van een aangetekend schrijven aan de Opdrachtnemer.

5. Alle zaken van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD die in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst aan de Opdrachtnemer ter beschikking zijn gesteld zullen in geval van opzegging per omgaande, dan wel zo spoedig mogelijk aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD worden geretourneerd.

6. Indien blijkt dat door de Opdrachtnemer of een van zijn ondergeschikten enig voordeel is of wordt aangeboden of verschaft aan een persoon die deel uitmaakt van een orgaan van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD of aan een van zijn ondergeschikten of vertegenwoordigers, heeft de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD het recht om de Overeenkomst te ontbinden, zonder ingebrekestelling, of rechtelijke tussenkomst en onverminderd het recht van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD om vergoeding van kosten, schade en/of kosten in welke vorm dan ook, te eisen.

Artikel 14 Voortijdige beëindiging van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer

1. De Opdrachtnemer kan de Overeenkomst door opzegging voortijdig beëindigen ingeval van overmacht zoals bedoeld in artikel 18 en ingeval van niet nakoming van verplichtingen van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD nadat de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD in gebreke is gesteld.

2. De Opdrachtnemer is gehouden de schade voor de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD als gevolg van die opzegging te beperken, dan wel toereikende maatregelen te nemen ter voorkoming daarvan.

3. Het in artikel 13 lid 2 gestelde is eveneens van toepassing bij opzegging van de Overeenkomst, als bedoeld in dit artikel.

4. Opzegging vindt plaats door middel van een aangetekend schrijven aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD.

5. Alle zaken van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD die in het kader van de uitvoering van de opdracht aan de Opdrachtnemer ter beschikking zijn gesteld zullen in geval van voortijdige beëindiging per omgaande, dan wel zo spoedig mogelijk aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD worden geretourneerd.

Artikel 15 Ontbinding wegens faillissement en surséance van betaling

1. Indien de Opdrachtnemer in staat van faillissement geraakt, besluit tot ontbinding of surséance van betaling aanvraagt, dan wel er beslag gevolgd door vanwaardeverklaring gelegd wordt op registergoederen of essentiële onderdelen van de bedrijfsvoering van de Opdrachtnemer die een belemmering kunnen vormen voor de uitvoering en nakoming van deze opdracht, of de rechtspersoon wijzigt door overname of een overdracht van de aandelen, hebben de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD het recht de Overeenkomst onmiddellijk te beëindigen, zonder ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en onverminderd het recht van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD om vergoeding van schade en/of kosten, in welke vorm dan ook, te eisen.

2. Indien en voor zover de te leveren Prestatie, dan wel een onderdeel daarvan, bestaat uit te leveren Informatiedragers is de Opdrachtnemer verplicht alle in het kader van de Overeenkomst tot stand gekomen (concept) Informatiedragers tot aan het moment van ontbinding aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD in eigendom over te dragen.

Bij beëindiging als bedoeld in lid 1 hebben de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD het recht alle naar haar oordeel nuttige en noodzakelijke maatregelen te nemen om de realisering van het project verder te effectueren en daarbij Derden in te schakelen.

Artikel 16 Niet nakoming

1. Indien een der partijen tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit de Overeenkomst, kan de andere partij hem in gebreke stellen. De nalatige partij is echter onmiddellijk in verzuim als nakoming van de desbetreffende verplichtingen anders dan door overmacht binnen de overeengekomen termijn reeds blijvend onmogelijk is dan wel er sprake is van overschrijding van een fatale termijn. De ingebrekestelling geschiedt per aangetekende brief, waarbij aan de nalatige partij een redelijke termijn wordt gegund om alsnog haar verplichtingen na te komen. Deze termijn is een fatale termijn. Indien nakoming binnen deze termijn uitblijft, is de nalatige partij in verzuim.

2. Indien partijen een verlenging van de levertijd zijn overeengekomen en nakoming na verloop van de verlengde termijn uitblijft, is de nalatige partij vanaf dat moment direct in verzuim.

3. De kosten van alle gerechtelijke en buitengerechtelijke maatregelen, waaronder in ieder geval begrepen zijn incassokosten en kosten van rechtskundige bijstand, gemaakt in verband met de niet-nakoming door de partij die in gebreke blijft, zijn voor rekening van die partij, met uitzondering van de ingevolge een rechtelijke beslissing door de wederpartij te betalen proceskosten.

4. Alle kosten die verband houden met het overschakelen naar een andere opdrachtnemer zijn voor rekening van Opdrachtnemer.

Artikel 17 Aansprakelijkheid

1. De partij die toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen, is tegenover de andere partij aansprakelijk voor alle door de andere partij geleden schade en/of te lijden schade.

2. De kosten van alle gerechtelijke en buitengerechtelijke maatregelen, waaronder in ieder geval begrepen zijn incassokosten en kosten van rechtskundige bijstand, gemaakt in verband met de niet-nakoming door de partij die in gebreke blijft, zijn voor rekening van die partij, met uitzondering van de ingevolge een rechtelijke beslissing door de wederpartij te betalen proceskosten.

3. Opdrachtnemer vrijwaart Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD voor eventuele aanspraken van Derden terzake van schade die verband houdt met of voortvloeit uit de door Opdrachtnemer geleverde Prestatie.

Artikel 18 Overmacht

1. Indien een overmachtsituatie zich voordoet aan de zijde van Opdrachtnemer is de Opdrachtnemer verplicht dit onmiddellijk schriftelijk te melden aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD hebben gedurende vier Werkdagen na ontvangst van deze kennisgeving het recht de Overeenkomst tussentijds te beëindigen conform het bepaalde in artikel 13, dan wel in overleg met de Opdrachtnemer een periode - maximaal 15 Werkdagen - af te spreken waarin partijen de nakoming van overeengekomen verplichtingen opschorten in afwachting van het eventueel opheffen van de overmachtsituatie. Indien de Opdrachtnemer na afloop van de overeengekomen periode ten gevolge van overmacht niet kan nakomen c.q. te kort schiet in zijn verplichtingen op grond van deze bepalingen, hebben de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD het recht de opdracht door middel van een aangetekend schrijven met onmiddellijke ingang buiten rechte te ontbinden, zonder dat daardoor enig recht op schadevergoeding zal ontstaan.

2. Onder overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: onvoldoende beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel, ziekte van personeel, stakingen, verlate aanlevering of ongeschiktheid van materialen of van de programmatuur, voor zover deze omstandigheden zich voordoen aan de zijde dan wel door toedoen van de partij die niet nakomt c.q. tekortschiet. Voorts wordt niet onder overmacht begrepen het niet nakomen dan wel tekortschieten van door Opdrachtnemers ingeschakelde Derden, en/of liquiditeits- c.q. solvabiliteitsproblemen aan de zijde van Opdrachtnemer of de door hem ingeschakelde Derden.

Artikel 19 Personeel

Partijen zijn niet gerechtigd zonder schriftelijke toestemming van de wederpartij tijdens de uitvoering van de Overeenkomst personeel van de wederpartij in dienst te nemen, noch met dat personeel over indiensttreding te onderhandelen. Deze toestemming wordt niet zonder redelijke grond onthouden.

Artikel 20 Vervolgopdracht

Opdrachtnemer kan aan de Overeenkomst geen enkel recht ontlenu voor de verkrijging van een vervolgopdracht. De Opdrachtnemer is verplicht er zorg voor te dragen dat de mogelijkheden van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD ten aanzien van het verlenen van vervolgopdrachten op generlei wijze worden beperkt door de toepasselijkheid van rechten van de Opdrachtnemer of Derden, bijvoorbeeld - niet zijnde limitatief bedoeld - octrooirecht, intellectuele eigendomsrechten en verplichte protocollen, anders dan voor aanvang van de Overeenkomst door de Opdrachtnemer aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD kenbaar is gemaakt.

Artikel 21 Verzekering en Verklaring arbeidsrelatie

1. De Opdrachtnemer dient zich afdoende te verzekeren en verzekerd te houden voor de uitvoering van de Overeenkomst voor wettelijke aansprakelijkheid, beroepsaansprakelijkheid en andere aansprakelijkheden die van toepassing zijn.
2. Opdrachtnemer verleent op verzoek van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD terstond inzage in de polis(sen) en de bewijzen van premiebetaling. Opdrachtnemer beëindigt niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de verzekeringsovereenkomsten dan wel de condities waaronder deze zijn aangegaan. Evenmin wijzigt Opdrachtnemer het verzekerde bedrag ten nadele van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zonder bedoelde toestemming. De door Opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.
3. Opdrachtnemer cedeert bij voorbaat alle aanspraken op uitkeringen van verzekeringspenningen, als bedoeld in het eerste lid en voor zover betrekking hebbende op schade waarvoor Opdrachtnemer op grond van deze Overeenkomst jegens de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD aansprakelijk is. Verzekeringsspenningen die door verzekeringsmaatschappijen rechtstreeks aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD worden uitbetaald, worden in mindering gebracht op de door Opdrachtnemer voor het verzekerde voorval aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD te betalen schadevergoeding.
4. Opdrachtnemer, die ZZP-er is en Diensten levert aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, dient een geldige Verklaring arbeidsrelatie te kunnen overleggen.

Artikel 22 Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten

1. Alle intellectuele (eigendoms)rechten in de ruimste zin des woords, welke ontstaan in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst - waar en wanneer dan ook - berusten uitsluitend bij de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, tenzij tussen partijen anders is overeengekomen. Voorzover intellectuele (eigendoms)rechten nodig zijn voor het gebruik van hetgeen waarop de opdracht betrekking heeft door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, zullen deze rechten aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD overgedragen worden.
2. Voorzover voor de overdracht van dergelijke rechten een nadere akte zou zijn vereist machtigt Opdrachtnemer de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD onherroepelijk om een zodanige akte op te maken en namens de Opdrachtnemer te ondertekenen en in de desbetreffende registers te doen inschrijven, onverminderd de verplichting van de Opdrachtnemer om op eerste verzoek van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD aan de overdracht van zodanige rechten zijn medewerking te verlenen, zonder daarbij voorwaarden te kunnen stellen.
3. De Opdrachtnemer doet hierbij afstand jegens de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD van alle eventueel aan hem, Opdrachtnemer, toekomende zgn. persoonlijkheidsrechten, voorzover de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat. Opdrachtnemer doet, hiertoe gevolmachtigd, ook namens het aan zijn zijde betrokken personeel, afstand jegens de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD, van alle eventueel aan deze personeelsleden toekomende zgn. persoonlijkheidsrechten, voorzover de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat.
4. Opdrachtnemer vrijwaart de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD voor aanspraken van Derden terzake van (eventuele) inbreuk op intellectuele (eigendoms)rechten van Derden, zgn. persoonlijkheidsrechten alsmede aanspraken met betrekking tot know-how, ongeoorloofde mededinging e.d. daaronder begrepen.

Artikel 23 Overdracht rechten en plichten

1. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zijn gerechtigd rechten en verplichtingen uit een overeenkomst over te dragen aan een organisatie, waarin de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD participeren.
2. Buiten het bepaalde in het eerste lid zijn partijen niet gerechtigd de uit de Overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen zonder schriftelijke toestemming van de andere partij aan een derde over te dragen, te vervreemden of te bezwaren, zulks met uitzondering van het recht op honorarium. De toestemming zal niet zonder redelijke grond worden geweigerd. Partijen kunnen aan deze toestemming voorwaarden verbinden.
2. Met toestemming van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD is de Opdrachtnemer gerechtigd om rechten en verplichtingen met betrekking tot de Overeenkomst binnen het concern over te dragen bij een overname of bij een overdracht van de aandelen. Indien de Opdrachtnemer het voornemen heeft een dergelijke situatie te creëren of een dergelijke situatie voorziet, meldt hij dit terstond aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD.

Artikel 24 Geheimhouding

1. Partijen verplichten zich over en weer tot geheimhouding van al hetgeen hen in verband met de opdracht te harer kennis is gekomen. Zij verplichten zich over en weer deze informatie slechts te gebruiken in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst. Dit houdt onder meer in dat zij deze informatie niet aan Derden zullen verstrekken, niet zullen kopiëren anders dan noodzakelijk ter uitvoering van de Overeenkomst, alsmede dat zij geen commercieel gebruik zullen maken van de informatie.
2. Partijen zullen ervoor zorg dragen dat de in het voorgaande lid omschreven verplichtingen nauwkeurig nageleefd worden door allen die bij de uitvoering van de Overeenkomst betrokken zijn.
3. De verplichtingen genoemd in de voorgaande leden gelden niet voor zover de betreffende informatie:
 - a. aantoonbaar reeds in het bezit was van een van de partijen op het moment dat die informatie aan die partij werd verstrekt;
 - b. van algemene bekendheid is of is geworden en deze bekendheid niet het gevolg is van de niet-nakoming door een der partijen van de verplichting als omschreven in dit artikel;
 - c. zonder verplichting tot geheimhouding is meegedeeld aan een der partijen door een derde die het recht had die informatie te verstrekken;
 - d. op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur dan wel andere wet- of regelgeving dient te worden verstrekt;
 - e. die met toestemming van de wederpartij aan Derden ter beschikking wordt gesteld, al dan niet onder voorwaarden.
4. Geen van beide partijen zal zonder schriftelijke toestemming van de andere partij in publicaties of reclame-uitingen van de Prestaties / resultaten of uitvoering van de Overeenkomst - al dan niet met gebruikmaking van Informatiedragers- melding maken.

Artikel 25 Garantie

1. Indien een garantietermijn is overeengekomen, kunnen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD de rechten die zij aan een tekortkoming kunnen ontleen, reeds uitoefenen indien zij menen dat de Prestatie niet aan de overeenkomst beantwoordt. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD kunnen dat niet indien de Opdrachtnemer bewijst dat de Prestatie aan de overeenkomst beantwoordt.
2. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD kunnen zich op lid 1 beroepen, ongeacht het tijdstip waarop zij de tekortkoming heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, mits dat tijdstip binnen de garantietermijn is gelegen.
3. Indien de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zich op lid 1 beroepen, komen de kosten die daarvan het gevolg zijn voor rekening van de Opdrachtnemer.

Artikel 26 Toepasselijk recht

1. Op de Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. De toepasselijkheid van de "United Nations Conventions on contracts for international sale of goods (Het Weens Koopverdrag) wordt hierbij uitdrukkelijk uitgesloten.

Artikel 27 Wijziging Algemene Voorwaarden

1. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD zijn bevoegd deze Algemene Voorwaarden te wijzigen. De door de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD gewijzigde Algemene Voorwaarden gelden jegens Opdrachtnemer vanaf dertig dagen nadat Opdrachtnemer schriftelijk van de wijziging op de hoogte is gesteld,

tenzij Opdrachtnemer binnen die termijn schriftelijk aan de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD te kennen geeft tegen die wijziging bezwaar te maken. In laatstbedoeld geval blijven de ongewijzigde Algemene Voorwaarden tussen hen gelden tot de opdracht is voltooid of de Overeenkomst is beëindigd, doch niet langer dan zes maanden vanaf het einde van de hiervoor genoemde termijn, waarna de gewijzigde Algemene Voorwaarden alsnog tussen partijen zullen gaan gelden.

2. In geval van gewijzigde Algemene Voorwaarden krachtens de tweede volzin van lid 1 alsnog tussen partijen gaan gelden, is Opdrachtnemer bevoegd de Overeenkomst met onmiddellijke ingang door opzegging te beëindigen, doch uitsluitend indien de gewijzigde Algemene Voorwaarden een wezenlijke verzwarende van de daaruit voor Opdrachtnemer voortvloeiende verplichting inhouden.

Artikel 28 Bevoegde rechter

1. Verschillen van mening tussen de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD en Opdrachtnemer zullen zoveel mogelijk langs minnelijke weg worden opgelost. Indien een verschil van mening niet langs minnelijke weg is opgelost, wordt geacht een geschil te bestaan.

2. Alle geschillen, die naar aanleiding van of in verband met de uitleg of de tenuitvoerlegging van deze bepalingen of de Overeenkomst mochten ontstaan zullen bij uitsluiting worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Dordrecht, tenzij partijen alsnog een andere vorm van geschillenbeslechting overeenkomen.

Artikel 29 Slotbepaling

1. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD kunnen nadere voorwaarden geven voor de uitvoering van de Overeenkomst.

2. Partijen realiseren zich dat de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD ook als overheid optreden. De Opdrachtnemer aanvaardt deze bijzondere positie van de Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD als overheid. De Drechtsteden en/of de deelnemers aan de GRD behouden bij de nakoming van het in de Overeenkomst bepaalde volledig haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheden.

3. Tenzij anders is overeengekomen, geschiedt de communicatie ter zake van de Overeenkomst, ongeacht de vorm, in het Nederlands.

4. Deze standaard-voorwaarden kunnen worden aangehaald als: Algemene Inkoopvoorwaarden van de Drechtsteden en de deelnemers aan de GRD.

BIJLAGE 3

SOCIAL RETURN on INVESTMENT

Aanvullende besteksbepaling – voorbeeld – Keuze voor de invulling (werklozen, scholieren, WSW) optioneel per deelnemer

- 01 De inschrijver is verplicht 5% van de aanneemsom (met een benedengrens van € 50.000,-) excl. BTW
1. *te besteden aan leer/werkplekken in het kader van de beroepsbegeleidende leerweg (BBL);*
 2. *te besteden aan lonen t.b.v. inzet van werklozen;*
 3. *te besteden aan lonen t.b.v. inzet van W.S.W. gerechtigden.*
- 02 Voor het bepalen van de mate en aard van inzet van *werklozen, W.S.W. gerechtigden dan wel leer/werkplekken*, conform lid 01 gelden de navolgende uitgangspunten:
1. per € 500.000,- aanneemsom excl. BTW moeten in totaal 1.350 uren (gebaseerd op het huidige tarief van de detachingskosten) werklozen worden ingezet.
 2. bij een afwijkend bedrag wordt naar rato de mate van inzet, zoals bedoeld onder lid 01, bepaald.
- 03 *Onder een werkloze wordt verstaan iemand die als zodanig ingeschreven staat bij een Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en niet direct bemiddelbaar is.*
- 04 *Onder een leer/werkplek in het kader van de B.B.L. wordt verstaan een door de branche of kenniscentrum erkende leer/werkplek.*
- 05 *Onder W.S.W. gerechtigde wordt verstaan een persoon die door het C.W.I. is geïndiceerd in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening*
- 06 Het Bureau Social Return on Investment van de GRD zal zich inspannen de aanlevering van kandidaten aan de opdrachtnemer te bevorderen. Voorwaarde hierbij is dat de opdrachtnemer een planning opstelt van inzet van de doelgroep op het project en deze zendt naar het Bureau Social Return on Investment, Postbus 619, 3300 AP Dordrecht.
- In de planning moeten zijn opgenomen de aard van de werkzaamheden en de mate waarin de doelgroep ingezet, uitgedrukt in uren/dagen per werkweek. Opdrachtnemer kan beslissen om de kandida(a)t(en) werkzaamheden te laten verrichten die niet direct verband houden met de opdracht. Deze planning dient uiterlijk de vijftiende werkdag na de dag waarop de aannemer het werk is opgedragen in bezit te zijn van het bureau Social Return on Investment.
- De werving van kandidaten wordt uitgevoerd door het Werkgeversservicepunt Drechtsteden. Dit servicepunt is een samenwerking tussen de Sociale Dienst Drechtsteden van de GRD, C.W.I. en het U.W.V. Vervolgens vindt overleg plaats tussen de opdrachtnemer en een van deze organisaties met betrekking tot de inzet van kandidaten als bedoeld onder lid 01. Kandidaten kunnen bij de opdrachtnemer een dienstverband verwerven of kunnen op detacheringbasis worden geplaatst. De detachering wordt uitgevoerd door detacheringbedrijven die door de opdrachtgever zijn geselecteerd. Het Werkgeversservicepunt draagt ook zorg voor vervangende kandidaten bij tussentijdse uitval.
- 07 *Werklozen, scholieren van leer/werkplekken, WSW gerechtigden worden, indien mogelijk en voor zover vereist, geschoold. Op het moment van inzet in het arbeidsproces beschikken zij in beperkte mate over vakbekwaamheid. In een overeenkomst tussen de leverende organisaties en de opdrachtnemer worden de afspraken hierover vastgelegd.*
- 08 In overleg met het Bureau Social Return on Investment kan de opdrachtnemer eventueel zelf zorgen voor de inzet van *werklozen, scholieren van leer/werkplekken, WSW gerechtigden*. Voorafgaand aan de eindafrekening moet de aannemer in dat geval aan het Bureau een overzicht verschaffen van de personen die zijn ingezet, voorzien van Sofi-nummers en de aard en mate van inzet, uitgedrukt in uren.

- 09 Het Bureau Social Return on Investment, (telefoonnummer contactpersoon: 078-639 8712) ziet toe op de naleving van afspraken door alle bij de inzet van de werklozen betrokken partijen. Het bureau maakt daarbij gebruik van de verslaglegging van de onder lid 05 genoemde organisaties.
- 10 Indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen aangaande het vestigen van een beroepsbegeleidende leerweg dan wel de 5% inzet werklozen conform lid 01 van dit artikel niet of niet volledig nakomt, vindt een inhouding naar rato, op basis van een inhouding groot € 25.000 per 1.350 uren, op de aanneemsom plaats. Deze inhouding vindt niet plaats indien buiten schuld van de opdrachtnemer de beoogde inzet van werklozen niet is bereikt. De bewijslast hiervoor berust bij de opdrachtnemer.
- 11 Indien de opdrachtnemer werkt met onderaannemers blijft de opdrachtnemer volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van Social Return on Investment .
- 12 Door de inschrijving verklaart de aannemer zich akkoord met bovenvermelde bepalingen.

BIJLAGE 4

Overzicht van stukken die zich in het aanbestedingsdossier dienen te bevinden

1. **Keuze aanbestedingsvorm (intake document)**
Bij het vaststellen van de strategie wordt een aanbestedingsvorm gekozen. Deze keuze en onderbouwing (inclusief de raming van de opdracht) moeten worden vastgelegd. Bij (een voornemen tot) afwijking van de voorgeschreven procedure, dient eveneens het advies van de service-eenheid Inkoop in het dossier te worden opgenomen.
2. **Planning**
Een planning van het aanbestedingstraject. Hiermee kan worden aangetoond dat alle termijnen nodig voor een goed aanbestedingstraject zijn aangehouden.
3. **Programma van Eisen**
Opdrachtomschrijving, bestek, selectie document of programma van eisen, inclusief eventuele geschiktheidscriteria en gunningscriteria.
4. **Advertentie / offerte aanvraag**
Kopie van advertentietekst bij (Europese) (niet) openbare aanbestedingen of kopieën van de offerte aanvraag brieven. Bij een Europese procedure ook de aankondiging van geplaatste opdracht.
5. **Aanbestedingsprocedure**
Alle stukken en correspondentie, inclusief een eventueel uitgebracht advies van de Service-eenheid Inkoop over een voorstel om af te wijken van het aanbestedingsbeleid.
6. **Voorselectie**
Beoordeling en analyse aanmeldingen bij aanbestedingen met voorselectieprocedure.
7. **Nota van Inlichtingen**
Alle ontvangen vragen met de verstuurd antwoorden.
8. **Offertes**
Inschrijvingen inclusief lijst van inschrijvers (meestal in de vorm van een proces verbaal van ontvangst).
9. **Offerte beoordelingen**
Beoordelingsmatrix, beoordeling en analyse van de ingediende offertes, conform de specificatie en/of het selectiedocument, de nota van inlichtingen, de geschiktheidscriteria en gunningscriteria.
10. **Gunningsbesluit en opdrachtverlening**
Eventuele besluitvormingsdocumenten, voornemen tot gunning en een kopie van de opdrachtbrief aan de inschrijver aan wie de opdracht is gegund.
11. **Afwijzingen**
Kopieën van afwijzingsbrieven.
12. **Contract**
Kopie van het door alle partijen ondertekende contract.
13. **Begroting en nacalculatie van de opdracht**
Iedere opdracht wordt voor de aanbesteding begroot. Na het gereedkomen van de opdracht wordt deze nagecalculeerd. Beide bedragen zijn gegevens ten behoeve van rapportages en voor volgende aanbestedingen.

14. Divers

Overige documenten. Bijvoorbeeld bij een bezwaar of protest van een leverancier, alle correspondentie.